Влада—Радам!

ГОЛОС УКРАЇНИ

Газета Верховної Ради Української РСР ◆ № 132 ◆ Середа, 10 липня 1991 року ◆ Ціна 10 коп.

У ЦАРЕГРАДІ, НА РИНОЧКУ...

...а далі ви, звісно, пам'ятаєте: там їдеться про Байду, котрий любив мед і ще дещо. Підозрюємо, що на тім риночку було все, і не лише для Байди, бо Цареградський ринок мав певні механізми захисту. Що це таке — читайте на 2-й та 10-й сторінках сьогоднішнього номера.

Фото Валерія ІНЮТІНА.

БІЛЬШЕ тижня потрібно було гірничорятувальникам, щоб ліквідувати пожежу, яка призвела до людських жертв і вивела з ладу шахту «Південнодонбаську» № 1 виробничого об'єднання «Донецьквугілля». Сьогодні тут у зоні аварії почались відбудовні роботи. Урядова комісія поки ще не зробила остаточних висновків про причини виникнення пожежі. Однак уже зараз ясно, що аварія на «Південнодонбаській» № 1 лише погіршила стан справ в одному з найбільших вугільних об'єднань країни, яке не перестає лихоманити ще з весняного страйку шахтарів.

ЗАГРОЗУ безробіття вдалось відвести від гірників шахти імені П. Войкова об'єднання «Свердловантрацит» на Луганщині в результаті впровадження нової техніки. Застарілі електровози поступились тут сучасним стрічковим конвейєрам. Пожвавилась робота вуглевиймальних лав. Цього року відвантажено майже 20 тисяч тонн антрациту понад завдання. І це там, де раніше терпіли через несвоєчасне транспортування палива.

У ВІДНІ завершилась 8-а сесія Ради по промисловому розвитку ЮНІДО. На ній прийнято резолюцію про участь ЮНІДО в подоланні наслідків аварії на Чорнобильській АЕС.

У документі, поданому делегаціями СРСР, УРСР і БРСР, вітаються зусилля, яких докладають ООН та її організації для вивчення, пом'якшення, мінімізації наслідків цієї технологічної катастрофи. Керівництву ЮНІДО адресовано прохання вжити необхідних заходів для подання допомоги у відбудові промисловості в потерпілих районах.

РАЗОМ з теплоходом «Маршал Рибалко» від причалу Шевченка у Запоріжжі відійшов в історію другий Всесвітній Собор Української Духовної Республіки. Він дав змогу підсумувати здобутки й прорахунки УДР за перший рік роботи, визначити стратегію й тактику роботи на майбутнє.

Прийнято також рішення наступний Собор УДР провести у Києві, розпочавши його роботу 7 липня біля Святої Софії.

ЗА ДОБРУ СПРАВУ ВАРТО ДОБРЕ ПОСТОЯТИ

ПРЕС-КОНФЕРЕНЦІЯ ГОЛОВИ ВЕРХОВНОЇ РАДИ УРСР Л. КРАВЧУКА

Учора у Верховній Раді України відбулася прес-конференція Голови Верховної Ради УРСР Л. Кравчука, яку він присвятив першій річниці проголошення Декларації про державний суверенітет України. Детальний звіт буде надруковано в нашій газеті.

Фото Миколи **КОЗЛОВСЬКОГО**.

Закон Української Радянської Соціалістичної Республіки

ПРО ЗАХИСТ СПОЖИВЧОГО РИНКУ В УКРАЇНСЬКІЙ РСР

З метою захисту споживчого ринку в Українській РСР в період становлення ринкових відносин від дій, що його дестабілізують, Верховна Рада Української Радянської Соціалістичної Республіки **постановляє:**

І. Внести до Кримінального кодексу Української РСР такі зміни і доповнення:

1. Статті 154 і 155^3 викласти в такій редакції:

«Стаття 154. Спекуляція

Спекуляція, тобто скуповування та перепродаж з метою наживи товарів або інших предметів, на які встановлено державні роздрібні ціни, в підприємствах (організаціях) торгівлі, а так само інших підприємствах, що здійснюють реалізацію товарів або інших предметів населенню,

карається позбавленням волі на строк до трьох років з конфіскацією майна чи без такої, або виправними роботами на строк до двох років з конфіскацією майна чи без такої або штрафом у розмірі до п'яти тисяч карбованців.

Спекуляція, вчинена неодноразово, або у великих розмірах, або за попереднім зговором групою осіб, а так само службовою особою або іншим працівником торгівлі чи іншого підприємства, що здійснює реалізацію товарів або інших предметів населенню, з використанням свого службового стану, —

карається позбавленням волі на строк від трьох до семи років з конфіскацією майна або штрафом у розмірі від трьох тисяч до п'ятнадцяти тисяч карбованців.

(Закінчення на 10-й стор.).

До Президії Верховної Ради УРСР

ЗВЕРНЕННЯ

Останнім часом до Українського товариства «Меморіал» звертаються громадяни німецької національності, права яких грубо порушувалися протягом півстоліття в зв'язку з депортацією їх народності з віками обжитих територій на Україні. Традиції українсько-німецької дружби сягають в сиву давнину. Ми не можемо забути того внеску, який зробили німецькі колоністи в розвиток сільського господарства Таврії, кримських, одеських, херсонських та миколаївських земель. Чудо-заповідник «Асканія-Нова» завдячує і трудовим німецьким рукам. Найкращими організаторами перших комун були німецькі хлібороби, знищені потім репресивним сталінським режимом.

У різних регіонах України, зокрема в південних областях, до війни 1941 року проживало понад мільйон німців, які здебільшого працювали в сільському господарстві. Їхня економічна, культурна і громадська діяльність визначалася національним самоврядуванням (місцеві ради, школи, газети тощо). Після примусової депортації в 1941 році вони були розкидані по концтаборах і спецпоселеннях Сибіру, Уралу, Казахстану, Середньої Азії. Нині десятки тисяч цих згорьованих людей чекають повернення в свої рідні місця на Україні, визнання свого права на існування як етносу. Зволікання з розв'язанням цієї проблеми на урядовому рівні може прискорити масову еміграцію цих людей до Німеччини. Тим більше, цьому вже сприяє негативне ставлення сучасного населення Поволжя до повернення депортованих німців на колишню територію Автономної республіки німців.

Для мирного переселення німців на рідні місця України таких перешкод не передбачається. Навпаки, Всесоюзним німецьким акціонерним товариством «Відергебурт», Німецькою євангелічно-лютеранською церквою СРСР і керівництвом Дніпропетровського облвиконкому досягнуто домовленості щодо укладання договору про будівництво нових німецьких сіл, підприємств по переробці сільськогосподарської продукції, заводів будівельних матеріалів, утворення німецьких фермерських орендних та інших господарств по виробленню сільськогосподарської продукції. Творці і виконавці такої форми відродження планують частину будівель у німецьких селах надати переселенцям з Чорнобильської зони, підкреслюючи цим своє дружнє ставлення до українців. Це мають бути німецько-українські поселення.

Просимо Верховну Раду УРСР підтримати ініціативу вищеназваних акціонерних товариств, церковних конфесій та регіональних органів Радянської влади з тим, щоб не ускладнити політичної і економічної ситуації на нашій землі.

Необхідно підготувати відповідні законодавчі акти про конкретні заходи щодо повернення прав колись депортованим громадянам німецької національності, поєднавши це з питанням про переселення на південь України значної частини українців-чорнобильців.

Це стане акцією братерського мирного єднання народів.

Лесь ТАНЮК,
голова Українського «Меморіалу» ім. В. Стуса, голова Комісії Верховної Ради УРСР з питань культури і духовного відродження.

(Детальніше про проблему радянських німців — у наступному номері «ГУ».)

ПОПРАВКА

У звіті про роботу сесії Верховної Ради УРСР, який було опубліковано в попередньому номері газети, стосовно справи депутата С. Хмари було помилково вказано, що сесія скасувала власне рішення про дозвіл на його арешт. Насправді прийнято рішення: доручити Президії Верховної Ради УРСР розглянути це питання і ще раз винести на сесію.

ГОЛОС України

Засновник
Верховна Рада
Української РСР

АДРЕСА РЕДАКЦІЇ

УРСР, 252047
Київ, вул. Нестерова, 4

ТЕЛЕФОНИ
РЕДАКЦІЇ ГАЗЕТИ

Приймальня — 446-92-11

Відповідальний секретар — 446-72-63

Завідуючий коректорською 441-84-42, 224-72-54 (телефакс)

ВІДДІЛИ:
парламентський 441-84-52, 441-85-64,
листів — 441-82-05, 441-29-61,
економіки — 441-88-07,
аграрний — 441-86-18,
міжнародний 446-91-20,
охорони здоров'я 441-88-06,
соціальних питань — 441-88-05,
екології 441-88-59,
культури — 441-86-44,
спорту 441-88-08,
інформаційний — 446-61-13, 441-86-20,
історії України — 441-88-62,
військових питань — 441-88-52,
реклами — 441-89-44
бухгалтерія 441-84-00

Рукописи не рецензуються і не повертаються.

Індекс 60955

Тираж 184200

Передплатна ціна на рік 19 крб. 80 коп.

Газета виходить 5 разів на тиждень. У вівторок на 8 сторінках, у середу, четвер, п'ятницю та суботу — на 16 сторінках.

З досьє редакції

Степан Давимука — перший заступник голови Львівської обласної Ради народних депутатів і облвиконкому, кандидат технічних наук. Як нащадок козацького роду, він синтезував у своєму характері й стилі діяльності волелюбність і дисципліну. Основою політики вважає економіку й оцінює суспільні процеси в Галичині як технократ, тобто через призму розвитку сучасної світової цивілізації.

Фото Володимира САКВУКА.

МАЙБУТНЄ КОНСТРУЮЮТЬ ТЕХНОКРАТИ

Львівщину не випадково називають своєрідним полігоном новітніх суспільних процесів, базою економічних експериментів, за наслідками яких (позитивними чи негативними) можна певною мірою прогнозувати подальший перебіг подій у республіці, вважає перший заступник голови Львівської обласної Ради народних депутатів і облвиконкому Степан ДАВИМУКА.

— Ваш колега голова Ради і облвиконкому Вячеслав Чорновіл, політик-радикал, якось зауважив: коли по кебівниках перехідного періоду потопчеться історія, одним із тих, хто підведеться, струсить із себе пил і піде далі в рядах творців вільної України, будете саме ви...

— Важко прогнозувати долю кожного з нас. Ми задіяні в грандіозному процесі розпаду (навіть вибуху) мілітаризованої наддержави — тоталітарної системи вкрай довершеної конструкції. Світ ще такого не проходив. Потужні відцентрові сили, зіткнення вузькокорпоративних інтересів, відсутність навичок вирішення у цивілізований спосіб конфліктів, убогість організаційних форм громадського життя спричинюють падіння суспільства у вир стихій. Ураховуючи це, думаю, наша доля може бути й трагічною. Свою «історичну місію» вбачаю у двох вимірах. Перший орієнтований на найгірший випадок: за будь-яких обставин при найдраматичніших сценаріях розвитку подій уберегти наш регіон від розрухи, від крові, зберегти Галичину як плацдарм українства в широкому розумінні. У кращому випадку хочеться закласти підвалини таких суспільно-економічних процесів, які привели б до розквіту нашого краю, до його виходу на орбіту сучасної цивілізації. Не знаю, коли настане час струшувати з себе пил, та камінці у город органів влади сиплються дуже рясно. Жбурляють їх і опоненти, і «добрії люди» з лівого флангу. Летять ці камінці, а точніше каменюки, і в спину. По-перше, певна частина людей мала ілюзію, що на так званому «острові свободи», як вони назвали наш регіон, все можна зробити одним махом і досягти благоденствія без великих будівничих зусиль. Нині триває тяжкий процес усвідомлення того, що єдиним джерелом чудес може бути лише праця. По-друге, врахуйте загальноекономічну ситуацію та особливі умови нашої діяльності: ми не володіємо всією повнотою влади. В багатьох процесах ми приходимо до межі, за якою повинні діяти прокуратура, суд, міліція. На жаль... Потретє, політичні й економічні перетворення, за які ми взялися, викликають діяльний, активний опір в області і за межами регіону. Цей опір часто набуває організаційних форм, які доводиться розшифровувати та нейтралізовувати.

— Степане Антоновичу, ви є одним із головних авторів програми перебудови економіки області. Що і як уже втілюється в життя?

— Наша програма передбачає створення з урахуванням місцевої специфіки регіональної інфраструктури ринкової економіки (бірж, банків, посередницьких та інших фірм), стимулювання підприємництва й конкуренції, становлення паралельної економіки на основі приватної та кооперативної власності, прискорення процесів конверсії тощо. Визначена майбутня спеціалізація економіки регіону: легка та хімічна промисловість, машинобудування та електроніка. Кістяк економіки утворюватиме з десяток великих регіональних концернів у формі відкритих акціонерних товариств із обсягом виробництва не менше мільярда карбованців кожне. Лише такі могутні структури зможуть забезпечити повний технологічний цикл: галузева наука — проектування — виробництво — реклама — збут. Цей кістяк буде виповнюватися сотнями малих підприємств на території області, які максимально доповнюватимуть усі ланки до повнокомплектного виробництва. Наша аграрна реформа передбачає передусім перетворення нерентабельних колгоспів на кооперативи та асоціації кооперативів, створення фермерських господарств. На нинішній день створені й функціонують товарна біржа, десять комерційних банків, 720 малих підприємств, 21 спільне підприємство, 2050 кооперативів, дві сотні фермерських господарств, 39 колгоспів перетворилися на кооперативи. На збільшення присадибних ділянок виділено 48 тисяч гектарів землі, і галичани працюють тут з великою радістю. 12 підприємств союзного підпорядкування стали народними. Концерн «Електрон» стає акціонерним товариством. Створюються концерни «Галавто» та «Львівбуд». Кожне підприємство розробляє власну програму входження в ринкову економіку. Сприяють цим процесам передусім висока активність галичан, у яких не знищені дощенту почуття господаря, потяг до приватної власності та підприємництва. Маємо високий науковий та інженерно-технічний потенціал, сприятливі природно-ресурсні чинники й географічне розташування. В умовах, що склалися, бракує повноцінного самодостатнього та взаємоузгодженого, зорієнтованого на ринкову економіку пакету законів. Одне слово, бракує державності України із усіма відповідними атрибутами та механізмами, які б визначали самостійну фінансову, бюджетну, кредитну, грошову, податкову, митну політику.

— На недавньому брифінгу в обласній Раді було сказано, що деякі ультрареволюційні лідери в Галичині, по суті, стали ультрареакційними. У квітневому випуску «Вістей» міжпартійної асамблеї її керівник, політв'язень із багатолітнім стажем Юрій Шухевич відповів на запитання кореспондента про Ради. Цитую. «Запитання. Діяльність Львівського демократичного обласного совєту. Чи на користь вона Україні, і чи спричиниться ця діяльність до її незалежності? Відповідь. Ні, не спричиниться. Це я скажу відразу, в цьому плані її діяльність є негативною... Бо що позитивного зробив Львівський обласний совєт, так це підняв синьо-жовтого прапора на Ратуші, що є, мабуть, його чи не єдиним досягненням. Щодо негативних наслідків його діяльності, то можна вважати, що здебільшого завдяки йому українці викреслені зі списку поневолених народів. Завдяки його діяльності фактично було зірвано страйк на підтримку Степана Хмари. І таке інше. Зрештою, сьогодні Львівський облсовєт виступає проти страйку шахтарів...»

Найбільше дістається головному «зрадникові» Вячеславу Чорноволу, який заявив, що не підтримує закликів Степана Хмари руйнувати геть усе попри те, що вважає його арешт незаконним і спровокованим. Що й казати, бурхлива течія розділяє «лівий» і «правий» береги. Читаючи лайливі слова на адресу «совєтів», я пригадала першу сесію новообраної обласної Ради народних депутатів. Безконечні делегації галичан із квітами і хлібом-сіллю, які вітали із сльозами радості на очах своїх депутатів...

— Квіти в'януть — на те вони й квіти. А сіль залишалася. «Сіль» нинішніх бурхливих суспільних процесів убачаю ось у чому. Життя суспільства регулюється розгалуженою структурою громадських організацій, політичних партій, різноманітних об'єднань за інтересами тощо. Їх кількість у розвинутому суспільстві величезна. На початку століття у Львові діяло 1200 різних товариств, спілок тощо. Отака структуризація об'єднує людей, і кожна структура відповідним чином виховує і захищає своїх членів. Таке суспільство стійке, воно виробляє механізми самозахисту й культурного зростання. Якщо цього немає, то всі проблеми суспільного розвитку лягають на плечі населення, і воно вирішує їх згідно із своїми навичками. При низькому рівні культури все зводиться до рукопашної, поділу суспільства на ворогуючі частини. Феномен «самоїдства» характерний для періодів бурхливих соціально-політичних перетворень суспільств із низькою політичною культурою й слабкою структуризацією.

Нині точиться серйозна політична боротьба, у яку явно чи опосередковано залучені всі суспільно-політичні сили. Поглиблюється розмежування, зростає соціальна напруга. Спостерігається різкий відхід від узгодженого кілька років тому вибору еволюційного шляху розвитку. Реакційні сили всіма засобами гальмують процеси демократизації. Міжконфесійну напругу гасимо зваженими рішеннями обласної Ради. Віруючим передаємо культові споруди, в області споруджуються 138 нових храмів. Тепер основний удар спрямований проти наших економічних структур, і це тривожить мене найбільше, адже економіка є основою політики. Провокуються безстрокові страйки — найкоротша дорога до смерті. Враховується при цьому характер нашої громади, її довірливість, щирість, самозречення в ім'я національних ідей. Усе це є прекрасним грунтом для провокаційних сил.

— Себто йдеться про те, що політологи називають змиканням інтересів певних лівих і правих сил, які в області засвідчують цілеспрямований наступ на економічні структури.

— Найбільш яскравою і типовою ілюстрацією запуску деструктивних процесів є події на Львівському виробничому об'єднанні імені 50-річчя Жовтня.

Це оборонне, а отже, міцне у всіх відношеннях підприємство із 12-тисячним трудовим колективом. Два роки тому там розпочалася конфронтація між директором та новітніми громадськими організаціями. Опозицію очолив інженер Джулик, який свого часу був членом парткому і виявляв велику активність щодо партійної кар'єри. А потому він несподівано «прозрів», прилучився до діяльності первинних осередків Руху, Товариства української мови й почав працювати в цих громадських організаціях випробуваними авторитарними методами. Джулика обрали головою профспілки. Нині він проводить авторитарну політику, оточив себе такими ж прибічниками, які вдаються навіть до грубого, неетичного переслідування суперників. Я часто бував на цьому підприємстві, і дуже прикро було спостерігати подібні методи. Врешті, профспілкова організація, тобто величезний колектив, розкололася на кілька незалежних (від кого?) фракцій, одну з яких — «Волю» очолив Джулик. Руйнівні процеси поглиблюються, підприємство занепадає, гине. А воно було дуже перспективним для нашого регіону. Ми могли б організувати тут виробництво телеграфних, телефонних станцій, є домовленість про співробітництво із зарубіжними фірмами. Та як же вести з ними переговори за таких обставин?

— Який же вихід?

— Значною мірою загальмувати ці процеси може департизація підприємств, тобто виведення за межі виробництва всіх політичних і громадських структур. Інакше політична боротьба неминуче призведе до негативних наслідків. Зважмо ще й на невисокий рівень цивілізованості «правої» і «лівої» сторін. Ті трудові колективи, які провели департизацію розумно, віднайшли компромісні шляхи розв'язання проблем, уникли розколу попри політичні тертя і нині виконують свою виробничу програму, входять у ринкову структуру.

— Рішення обласної Ради про департизацію підприємств та установ ваші опоненти сприйняли однозначно: як наступ на комуністів, компартійні структури. Саме таке уявлення про департизацію складається у широкого загалу в східних регіонах республіки. Очевидно, даються взнаки і місцеві право-ліві й ліво-праві колотнечі, про які ви сказали, і непоінформованість. Нещодавно я розмовляла про департизацію із директором Львівського мотозаводу Є. Палигою. Він — комуніст, але всіляко сприяв виведенню і парткому, і новітніх громадських структур за межі підприємства, подбав про нормальні умови для їхньої діяльності. Залишаючись при своїх політичних переконаннях і шануючи переконання інших, він проводить жорстку лінію: на виробництво люди мають приходити для виконання виробничих завдань. І випуск товарів широкого вжитку для народу є важливішим від найкращих політичних програм. А ще Євген Миколайович вважає, що альтернативою руйнівним процесам на виробництві може і повинна стати самостійність підприємства, його право розпоряджатися більшою мірою, аніж нині, результатами своєї праці.

— Саме на це й спрямований курс на роздержавлення і приватизацію підприємств, який проводить обласна Рада.

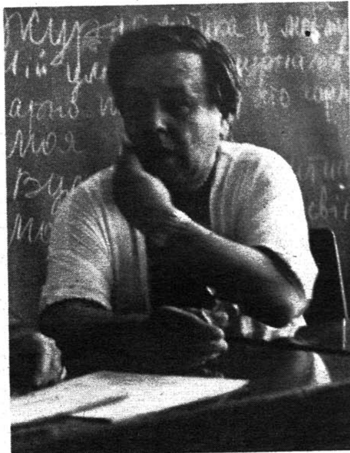
— Степане Антоновичу, оскільки ваші колеги вважають, що саме ви струсите із себе пил суспільних катаклізмів і підете далі, пропоную перейти в розмові від світових процесів до вашої персони. Хочу збагнути, чому саме вам відведена така «історична місія».

— Я народився на Івано-Франківщині, у старому мальовничому селі над Дністром, де проживають вихідці з козаків. Тут зберігся козацький дух, і це особливо відчувається у вихованні мужчин мужчинами. Дисципліна, вміння постояти і відповідати за себе, витривалість — ось що прищеплювали нам батьки. Виховували нас у дусі волелюбства й ненависті до тоталітарної системи. Коли я приїхав до Львова і вперше зустрів людину, яка хвалила Сталіна, то була велика дивина для мене. Працював у політехнічному інституті, на виробничому об'єднанні «Мікроприлад». Там захистив кандидатську дисертацію. Маю ряд наукових праць і винаходів. Коли розпочалися процеси національного відродження, прилучився до нових структур.

— Синтез волелюбства й дисципліни відчувається навіть у розмові. І оскільки наш народ вважає, що козацькому роду нема переводу, нехай бесіда завершиться на цій оптимістичній ноті...

Оксана ТЕЛЕНЧІ,
власний кореспондент «Голосу України».
Львів.

ОБЕРЕЖНО, ВІКНА ВІДЧИНЯЮТЬСЯ

Фотодует

Минулої п'ятниці у Київському держуніверситеті дехто мав нагоду отримати оцінку за власне бачення світу. Це було на творчому конкурсі, що розпочав собою вступні іспити на факультет журналістики. Одна з шести тем звалася так: «Моє вікно у світ». На споглядання світу через оте вікно відводилося кілька годин, після чого сувора комісія виставила оцінки. Хтось радіє, а хтось — продовжує дивитися у вікно. Попереду — ще три іспити, три етапи нелегкої роботи. Ми з вами, майбутні колеги!

На фото Сергія КОВАЛЬЧУКА: декан факультету журналістики А. Москаленко; абітурієнтка.

Телеграфним рядком з Дніпропетровська

НЕ ЗА ТАК, А ЗА ТРОЯК

Створене Дніпротелепрескорпорацією агентство новин повідомило, що газета цієї корпорації разом з консорціумом «Містобудівник» проводить лотерею, виграшем у якій фігурує однокімнатна квартира. Квитки коштують 3, 100 і 200 карбованців.

ХТО ОЦІНИТЬ СЛОВО УРЯДУ!

Як з'ясували перевірки, проведені обласною міжгалузевою радою профспілок, одні й ті ж товари у різних крамницях коштують по-різному. Вартість дитячого одягу, скажімо, деінде втричі вища за обіцяну урядом.

У ФЕРМЕРИ... ЧЕРЕЗ УНІВЕРСИТЕТ

Цього року вузи оголосили набір студентів з нових спеціальностей — політологів та менеджерів у державному, фермерів — в аграрному університетах. А Дніпропетровський інститут фізкультури заснував відділення, яке віднині готуватиме тренерів для спортивно-оздоровчої роботи з інвалідами.

ПАВЛОГРАДСЬКА ЕВРИКА

Вулиці та шляхи Західного Донбасу швидше нагадують випробувальні смуги для водіїв та автомашин. Остання сесія міськради вирішила брати з підприємств та організацій плату за перевезення вантажів — карбованець за тонну. За разові та приватні вантажні операції стягуватиметься податок. Кошти направлятимуться на ремонт «транспортних артерій».

САД САМООБСЛУГОВУВАННЯ

На добровільне шефське обслуговування мешканцями обласного центру перейшов приміський сад дослідного господарства Інституту кукурудзи. Відпрацювавши певний час на збиранні плодів, кожен може безкоштовно нарвати собі черешень, абрикосів, слив, смородини та інших ягід і фруктів.

Микола НЕЧИПОРЕНКО, власний кореспондент «Голосу України».

Про що говорять

АВАНТЮРИСТИ, ВПЕРЕД!

(Друга серія)

У № 112 «Голосу України» вже повідомлялося про масове поширення вельми цікавої гри «СУПЕР-БАНК», акції якої мали серед населення Києва великий успіх.

Друга серія авантюрної епопеї (чи остання?) починається в Одесі. У всіх відділеннях зв'язку цими днями не вговпитися. Майже всі відправляють гроші, причому однаковими сумами: по 25 або 30 карбованців. Ці люди — учасники гри, в ході якої сподіваються одержати по 30 тисяч 720 карбованців кожен. Саме таку суму виграшу їм гарантує клуб «Асседо», що розклеїв свої оголошення по всьому місту і реалізує так звані акції. Єдине, чим відрізняються акції «Асседо» від акцій «СУПЕР-БАНКу» — те, що в останніх лише п'ять рядків замість шести. Механіка ж гри — така сама. Людина, що купує акцію, має залучити до гри своїх знайомих, аби поступово просунутись з шостого місця на перше, оскільки лише за цієї умови можна виграти зазначену суму. Проте прості підрахунки свідчать: щоб один виграв 30 тисяч, тисяча чоловік має скинутися по 30 крб. А вже щоб ощасливити тисячу, в гру мають включитися всі без винятку мешканці мільйонної Одеси. Тобто у дурні повинні пошитися не менше 99,9 відсотків моїх земляків.

Невже в Одесі стільки кандидатів?

Георгій ВОРОТНЮК, власний кореспондент «Голосу України».

Одеса.

Отакої!

ГЕНІЇ — ПОМІЖ НАС. І В ШТАНЯХ.

Слово честі. Піфагорові було легше. Бо то тільки його «штани» були на всі боки рівні. Та й сам вчений мудрець ходив по Елладі без штанів, а в туніці.

Водієві автобази Верховної Ради України Миколі Терещенку — не до проблем геометрії та моди Стародавньої Греції. У грудні минулого року він купив синові спортивні штани і, зрозуміло, був радий. Та претендувати на олімпійські лаври Терещенку-молодшому в тих штанях виробництва фабрики трикотажного полотна і бавовняних виробів, що належить Харківському виробничо-технічному об'єднанню, не довелося. Виріб виявився справжнім витвором мистецтва: одна штанина на десяток сантиметрів була довшою, друга — хоча й коротшою, зате з величезним — до коліна — нижнім «декольте»...

Приголомшений таким польотом модельєрської фантазії, батько звернувся до магазину. Там порадили відіслати «шедевр» до Харкова: мовляв, так швидше буде. 18 січня вже цього року харків'яни посилку одержали і, як, певно, в геніїв буває, самі завмерли від подиву. Точніше, надовго причаїлися в безмовному споглядані. Не минуло й півроку, як харків'яни все-таки зважилися наступити на горло власній пісні. Та й то тільки після нагадувань депутатів, до яких жартома звернувся Терещенко-батько. Наприкінці червня він одержав посилку з Харкова: довшу штанину відрізали, розірвану — зашили. І все. Справді, якщо все геніальне — просте, то геніальніше — ще простіше. Вийшла, правда, одна «неув'язочка»: за півроку Терещенко-молодший не «покоротшав», навпаки — підріс, і штани згодяться йому хіба що як... шорти на виріст.

Терещенко-батько збирається знову відіслати штани до Харкова. Як справжній любитель бракоробного мистецтва, він не може облишити харківських художників без «матеріалу для творчості». Та й штани сьогодні дістати не так легко, а до давньогрецьких витребеньок з туніками — ще далеко. І тканини на них піде більше...

Володимир СКАЧКО.

Традиції

«НА КАЛИНУ РОСА ВПАЛА...»

Над Дніпром, біля найвищої кручі, зустрілись Іван та Марена — герої дійства Іванової ночі.

Свято розпочалось у центрі міста, біля пам'ятника Шевченку. Понад тисячу учасників художньої самодіяльності, вклонившись Кобзареві, рушили верхи на заквітчаних конях, розмальованих возах, бричках і пішки — на схили Дніпра.

Близько 15 тисяч чоловік зачарував на березі Славути Купало. Дівчата покладали на воду вінки, хлопці стрибали через вогнище, літні люди ласували купальською кашею, діти каталися на човнах. До глибокої ночі тривала іскрометна веремія.

Наранок згасли купальські вогні, зникли Мавки, Русалки, Водяники... Чи знайшов хто чар-квітку для України?

Лідія ТИТАРЕНКО, власний кореспондент «Голосу України».

Черкаси.

...До речі

МІЦНА НАГОРОДА

У селі Михайлівка Гребінківського району Полтавської області теж святкували Івана Купала. Щоправда, не було ні заквітчаних коней, ні бричок. Зате була машина. З пивом. Для дітей — з «Пепсі-колою». Був конкурс пісень і конкурс на краще знання назв квіток. Був Водяник, котрий погано володів українською мовою і весь час вибачався. Були спортивні змагання: над ставком поклали дві колоди, і смільчак, який швидше зміг пробігти тою колодою, повернутися назад і не впасти, отримав приз, який теж був. Пляшка «Русской водки». Найспритнішим виявився чоловік, який назвався головним інженером РАПО. Вогнище теж було — успіху не мало.

Потім були танці.

Власна інформація «ГУ».

Дожилися!

ВАС ТУТ НЕ СТОЯЛО

Ще звечора на хуторі Гута (селище Красноїльське Сторожинецького району) стояла колишня лютеранська церква. А до обіду наступного дня її не стало. То постаралася православна громада. Річ у тім, що права на цей храм, де колись молилися німці-лютерани, заявила нечисленна громада п'ятидесятників. А православні вирішили: коли так, то — нікому. Швиденько розібрали храм, а на тім же місці заклали підмурівок своєї церкви.

Михайло ТОКАРЮК.

Чернівецька область.

Знай наших

Похмеляція і компенсація

Чоловік повертається додому з витверезника. Дружина питає саркастично: «Ну, як обслужили?» Він відповідає гордо: «З шиком!».

Так-от, Дніпропетровський облвиконком вирішив, що «шик» — це 60 (шістдесят) карбованців. Ми не радимо перевіряти на власному досвіді, чи покращиться від цього сервіс у витверезниках. Гадаємо, що не дуже покращиться. Місцеві законодавці сподіваються на інше: пияки при вживанні алкоголю будуть обачнішими і стриманішими. Адже одним рипом втрачаєш геть усю компенсацію...

Станіслав ШВЕДУН.

Дніпропетровськ.

БІЛ... К...

Більшість і... річкових пля... нині зайняті ... лими. Сильна... гріла пісок і... всіх пляжах ...

Санітарна ... провела лабо... роль якості ... сновку: хімі... ні та радіо... нормальні. L... воду. Дніпро... ється особли... ний виявлено... та нітр... ція яких ... рівняно з м...

Довелося ... ний міський ... на Каховськ... з іншої при...

П...

Стільки ... та й н... скільки ... в голові ...

Ця спі... часів мог... ства зрин... же зненац... було й те... з вельми... вою — М... Валерій ... чому тут ... чую вже ... питання. ... усе-таки ... Їх вистач... довго ви... нення не... людям з ... ностями ... ясновиди... гам...

Відвер... навіть, ... ку книж... **От маго... мически...** Не дума... теріаліс... ся до в... яких на... на пере... ковому ... ши пріз... не бачи... цять, н... читати. ... одразу, ... пило. О... смоктан...

...ЧИНЯЮТЬСЯ

...акої!

...С. І В ШТАНЯХ.

...гла довшою. ...й коротшою. ...им — до ко... «декольте»...

...ий таким по... ...рської фанта... ...нувся до ма... ...дили відіс... ...до Харкова: ...ще буде. 18 ...о року харкі... ...держали і, як, ...буває, самі ...одиву. Точні... ...ичаїлися в ...гляданні. Не ...у, як харкі... ...ажилися на... ...власній піс... ...ьки після на... ...ятів, до яких ...увся Терещен... ...інці черв... ...посилку з

Харкова: довшу штанину відрізали, розірвану — зашили. І все. Справді, якщо все геніальне — просте, то геніальніше — ще простіше. Вийшла, правда, одна «неув'язочка»: за півроку Терещенко-молодший не «покоротшав», навпаки — підріс, і штани згодяться йому хіба що як... шорти на виріст.

Терещенко-батько збирається знову відіслати штани до Харкова. Як справжній любитель бракоробного мистецтва, він не може облишити харківських художників без «матеріалу для творчості». Та й штани сьогодні дістати не так легко, а до давньогрецьких витребеньок з туніками — ще далеко. І тканини на них піде більше...

Володимир СКАЧКО.

...знайшов хто ...країні? ...ТАРЕНКО, ...респондент ...аїни».

...ка «Русской водки». Найспритнішим виявився чоловік, який назвався головним інженером РАПО. Вогнище теж було — успіху не мало.

Потім були танці.

Власна інформація «ГУ».

...НА ...РОДА

...іана Гребінків... ...олтавської об... ...вали Івана Ку... ...не було ні... ...ні бричок. ...3 пивом. ...«Пепсі-колою». ...ень і конкурс ...назв квіток. ...рий погано во... ...мовою і ...ся. Були спор... ...ад ставком ...ді, і сміли... ...зміг про... ...о, поверну... ...о впасти, отри... ...ю був. Пляш...

Телеграфним рядком з Дніпропетровська

НЕ ЗА ТАК, А ЗА ТРОЯК

Створене Дніпротелепрескорпорацією агентство новин повідомило, що газета цієї корпорації разом з консорціумом «Містобудівник» проводить лотерею, виграшем у якій фігурує однокімнатна квартира. Квитки коштують 3, 100 і 200 карбованців.

ХТО ОЦІНИТЬ СЛОВО УРЯДУ!

Як з'ясували перевірки, проведені обласною міжгалузевою радою профспілок, одні й ті ж товари у різних крамницях коштують по-різному. Вартість дитячого одягу, скажімо, деінде втричі вища за обіцяну урядом.

У ФЕРМЕРИ... ЧЕРЕЗ УНІВЕРСИТЕТ

Цього року вузи оголосили набір студентів з нових спеціальностей — політологів та менеджерів у державному, фермерів — в аграрному університетах. А Дніпропетровський інститут фізкультури заснував відділення, яке віднині готуватиме тренерів для спортивно-оздоровчої роботи з інвалідами.

ПАВЛОГРАДСЬКА ЕВРИКА

Вулиці та шляхи Західного Донбасу швидше нагадують випробувальні смуги для водіїв та автомашин. Остання сесія міськради вирішила брати з підприємств та організацій плату за перевезення вантажів — карбованець за тонну. За разові та приватні вантажні операції стягуватиметься податок. Кошти направлятимуться на ремонт «транспортних артерій».

САД САМООБСЛУГОВУВАННЯ

На добровільне шефське обслуговування мешканцями обласного центру перейшов приміський сад дослідного господарства Інституту кукурудзи. Відпрацювавши певний час на збиранні плодів, кожен може безкоштовно нарвати собі черешень, абрикосів, слив, смородини та інших ягід і фруктів.

Микола НЕЧИПОРЕНКО,
власний кореспондент «Голосу України».

Дожилися!

ВАС ТУТ НЕ СТОЯЛО

Ще звечора на хуторі Гута (селище Красноїльське Сторожинецького району) стояла колишня лютеранська церква. А до обіду наступного дня її не стало. То постаралася православна громада. Річ у тім, що права на цей храм, де колись молилися німці-лютерани, заявила нечисленна громада п'ятидесятників. А православні вирішили: коли так, то — нікому. Швиденько розібрали храм, а на тім же місці заклали підмурівок своєї церкви.

Михайло ТОКАРЮК.
Чернівецька область.

Ах, літо!

БІЛЯ ПЛЯЖУ — КАНАЛІЗАЦІЯ

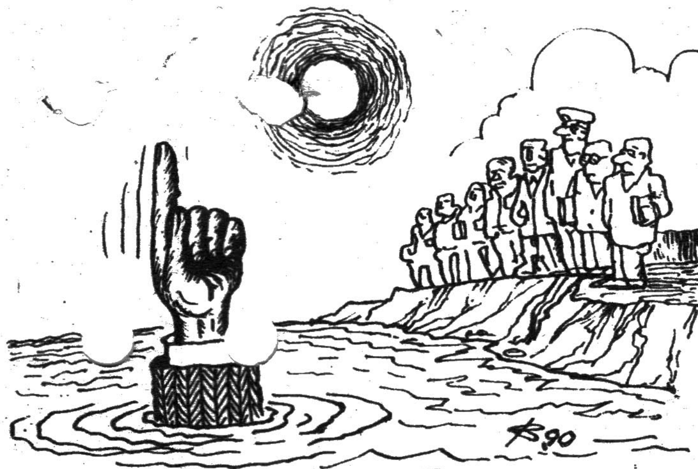
Більшість із 200 морських і річкових пляжів Херсонщини нині зайняті дітворою і дорослими. Сильна спека добре нагріла пісок і воду. Але чи на всіх пляжах можна купатися?

Санітарна служба області провела лабораторний контроль якості води і дійшла висновку: хімічні, бактеріологічні та радіологічні показники нормальні. Це — про морську воду. Дніпрова ж не відзначається особливою чистотою. У ній виявлено хром, амонійний та нітр... азот, к...нтрація яких ...що збільшилася порівняно з минулим роком.

Довелося закрити центральний міський пляж бериславців на Каховському морі. Правда, з іншої причини — вода біля нього забруднюється нечистотами з каналізаційного колектора.

Не пощастило і двом пляжам на березі Чорного моря, біля яких розташовано пансіонат Херсонського суднобудівного виробничого об'єднання та піонерський табір комбінату «Криворіжсталь». Сховані у воді травмуючі предмети штучного походження і природні глибокі ями-пастки небезпечні для безтурботних купальників.

Іван КАЛИНИЧЕНКО,
власний кореспондент «Голосу України».
Херсонська область.

Мал. Вадима ВАСЮШКІНА.

Факт

СТИХІЯ НА ПОДІЛЛІ

Чотири дні минулого тижня лились проливні дощі над Хмельниччиною, у багатьох місцях дощ підсилювався градопадом, буревіями. Тільки у Кам'янець-Подільському районі за цей час випало 117 відсотків опадів місячної норми. Вийшов з берегів Південний Буг, заливши у багатьох господарствах посіви, пасовища.

За цей час в області пошкоджено 225 тисяч гектарів зернових, 25 тисяч — цукрових буряків, 13 тисяч — кукурудзи, 4,1 тисячі — овочів, 2,9 тисячі — картоплі. Зруйновано і пошкоджено ураганними вітрами 135 приміщень виробничого і побутового призначення. Найбільше постраждали Кам'янець-Подільський, Новоушицький, Віньковецький, Деражнянський і Летичівський райони.

Уже четвертого липня дощами було розмите залізничне полотно між станціями Деражня — Комарівці на магістралі Жмеринка — Львів. О 18-й годині рух поїздів було припинено. О 12-й годині наступного дня його було відновлено тільки по одній колії. По другій пішли потяги того ж дня о 23-й годині.

Збитки, нанесені стихією, уточнюються. І, скоріше всього, вони обчислюватимуться мільйонами.

Михайло ВАСИЛАШКО,
власний кореспондент «Голосу України».
Хмельницький.

Книжка тижня

ЗАВМАГ І МАГ — ПОНЯТТЯ РІЗНІ

Стільки в небі синьому
та й нема зірок,
скільки є у Сталіна
в голові думок.

Ця співаночка з далеких часів мого щасливого дитинства зринула в пам'яті так же зненацька, як зненацьким було й те, що автор книжки з вельми інтригуючою назвою — мій давній знайомий Валерій Кратохвіль. «А при чому тут вождь народів?» — чую вже резонне читачеве запитання. А при тому: зірок усе-таки незрівнянно більше. Їх вистачало, вистачає і ще довго вистачатиме для натхнення не тільки поетам, а й людям з нелюдськими здібностями — характерникам, ясновидцям, астрологам, магам...

Відверто кажучи, не думав навіть, що писатиму про таку книжку, як **«Ясновидение. От магов древности до космических программ НАСА».** Не думав, бо як стійкий матеріаліст скептично ставлюся до всіляких екстрасенсів, яких надто рясно вродило на перебудовно-базарно-ринковому грунті. Але вгледівши прізвище автора, з яким не бачився вже років з двадцять, не втримався й почав читати. І стільки інформації одразу, що аж дух перехопило. Овва! Не з пальця висмоктано. Маємо грунтовне дослідження. Виявляється, мій знайомий ще з 1972 року став членом групи по вивченню НЛО, яку очолював Ф. Зігель (з ним я не знайомий), а з 1974 року В. Кратохвіль входить до СВА (читайте сі-бі-ей, оскільки це абревіатура англійської назви всесвітнього космічного братства).

Не втримався, зустрівся з автором:

— Даруй, Валерію Йосиповичу! Каюсь, бо до останнього часу вважав, що вищий сенс для кожного екстрасенса навіювати людям по телевізії таких жахів, після яких у них дещо відпадає — бородавка, прищик, зуб, шостий палець на нозі і т. д. Що ж стосується магії, то й тут був невігласом, позаяк вірив, що справжні чудеса здатні творити тільки вітчизняні завмаги.

Кратохвіль засміявся та й каже:

— А знаєш, чим я зараз займаюся?

— Мабуть, розмірковуєш, до якого банку краще вкласти гонорар за книжку з її договірною ціною...

— Ет, я не про те. Нині я працюю над проблемами фізики Часу й космології, входжу до комісії з АЯ (аномальних явищ), обіймаю посаду вченого секретаря Спілки народних цілителів.

«Еге,— подумалось,— треба написати про це в газету. Гарні стосунки з таким автором ще знадобляться».

Одне слово, якщо ви хочете дізнатися про таємницю виготовлення «магічного дзеркала» Емануеля Сведенборга, або як нашій міліції і не нашій поліції з допомогою ясновидців вдавалося натрапляти на сліди злочинців, або ще багато про що, то «не постойте за ценой договорной» і читайте собі на втіху. Бажано на тверезу голову, бо серед видавців, крім кооперативу «Ідея», значиться й Київська обласна рада товариства тверезості і здоров'я.

Євген УКРАЇНЕЦЬ.

Знай наших

Похмеляція і компенсація

Чоловік повертається додому з витверезника. Дружина питає саркастично: «Ну, як обслужили?» Він відповідає гордо: «З шиком!».

Так-от, Дніпропетровський облвиконком вирішив, що «шик» — це 60 (шістдесят) карбованців. Ми не радимо перевіряти на власному досвіді, чи покращиться від цього сервіс у витверезниках. Гадаємо, що не дуже покращиться. Місцеві законодавці сподіваються на інше: пияки при вживанні алкоголю будуть обачнішими і стриманішими. Адже одним рипом втрачаєш геть усю компенсацію...

Станіслав ШВЕДУН.
Дніпропетровськ.

Нюр...

У Львові від... у Радянському... ське слухання... НКВС. Малень... кий процес»? ... очевидців кри... хає компетен... правова коміс... громадська ак... результати ро... колишніх тюре... док яких булі... хітливі злочин... Немає і не мо... буття. Люди д... хочуть миритис... лишні працівни... штабах усього... Союзу, де бул... рем і зон, «ні...

ВІДКР...

Перше за о... ків іноземне с... кий сухогруз ... пришвартувало... ському морсь...

Дізналися пр... івські портові... добу — малув... ший раз. Та це... без особливих... сати судно у н... порту. Без зве... ло поставлено... ження. Доставл... зем для од... вих комбінаті... той же день ... представник... ту на борт суд...

— Я радий,-...

ІЗ К... У...

У радгоспі і... дянської Укра... району швидк... приватизація ж... Будь-хто з ...

Щось нове...

ПЕДАГ... НАРОДЖ...

Ще до почат... питів до Київс... го педінститут... нового навчал... Київського пед... верситету імен... зараховано кіл... шокурсників ... випускники п... сів, які успіш... вступних іспит... р'єр випускник... ні педагогічні... рідні супутни... нети КДПІ, де... партою майбу... учительства п... вати вузівські...

А випускник... ломи. Отрима... група шкільн... яких багато с... дає наша осві...

Київ.

Ах, літо!

...Я ПЛЯЖУ — ...АНАЛІЗАЦІЯ

...200 морських і ... Херсонщини ...орою і дорос... ...ека добре на... ...ду. Але чи на ...кна купатися?

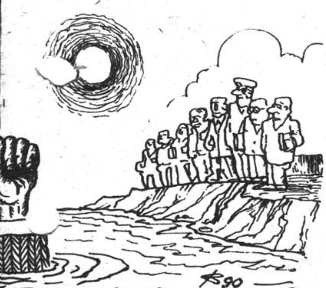
...ужба області ...орний конт... ...і дійшла ви... ...бактеріологіч... ...ні показники ... про морську ...к не відзнача... ...чистотою. У ...ом, амонійний ...от, к... ...нтра... ...більши...ся по... ...им роком.

...ити централь... ...ж бериславців ... морі. Правда, ... — вода біля нього забруднюється нечистотами з каналізаційного колектора.

Не пощастило і двом пляжам на березі Чорного моря, біля яких розташовано пансіонат Херсонського суднобудівного виробничого об'єднання та піонерський табір комбінату «Криворіжсталь». Сховані у воді травмуючі предмети штучного походження і природні глибокі ями-пастки небезпечні для безтурботних купальників.

Іван КАЛИНИЧЕНКО,
власний кореспондент «Голосу України».
Херсонська область.

Мал. Вадима ВАСЮШКІНА.

Факт

СТИХІЯ НА ПОДІЛЛІ

Чотири дні минулого тижня лились проливні дощі над Хмельниччиною, у багатьох місцях дощ підсилювався градопадом, буревіями. Тільки у Кам'янець-Подільському районі за цей час випало 117 відсотків опадів місячної норми. Вийшов з берегів Південний Буг, заливши у багатьох господарствах посіви, пасовища.

За цей час в області пошкоджено 225 тисяч гектарів зернових, 25 тисяч — цукрових буряків, 13 тисяч — кукурудзи, 4,1 тисячі — овочів, 2,9 тисячі — картоплі. Зруйновано і пошкоджено ураганними вітрами 135 приміщень виробничого і побутового призначення. Найбільше постраждали Кам'янець-Подільський, Новоушицький, Віньковецький, Деражнянський і Летичівський райони.

Уже четвертого липня дощами було розмите залізничне полотно між станціями Деражня — Комарівці на магістралі Жмеринка — Львів. О 18-й годині рух поїздів було припинено. О 12-й годині наступного дня його було відновлено тільки по одній колії. По другій пішли потяги того ж дня о 23-й годині.

Збитки, нанесені стихією, уточнюються. І, скоріше всього, вони обчислюватимуться мільйонами.

Михайло ВАСИЛАШКО,
власний кореспондент «Голосу України».
Хмельницький.

Уточнюємо

Нюрнберг у Львові?

У Львові відбулося вперше у Радянському Союзі громадське слухання свідків злочинів НКВС. Маленький «нюрнберзький процес»? У всякому разі очевидців кривавих подій слухає компетентна юридично-правова комісія. Ця важлива громадська акція підсумувала результати розкопок територій колишніх тюрем НКВС, внаслідок яких були виявлені страхітливі злочини проти людства. Немає і не може бути їм забуття. Люди доброї волі не хочуть миритися з тим, що колишні працівники НКВС у масштабах усього Радянського Союзу, де було немало тюрем і зон, «нічого не бачили, не чули і участі у злочинах не брали». Дивина та й годі. Тим часом наші доблесні чекісти зміють знаходити військових злочинців, як кажуть, з-під землі. Поки що з-під землі з'явилися на наші очі розтрощені черепи, скелети закатованих чоловіків, жінок, дітей.

Отже маленький «нюрнберзький процес» триває. Як повідомив голова Львівської організації «Меморіал», народний депутат України Євген Гринів, подібні слухання проводитимуться щоквартально.

Оксана ТЕЛЕН.
Львів.

Налагоджуємо зв'язки

ВІДКРИТО ЗАКРИТИЙ ПОРТ

Перше за останні сорок років іноземне судно — турецький сухогруз «Транс Маріно» пришвартувалося у Миколаївському морському порту.

Дізналися про візит миколаївські портовики менш ніж за добу — малувато як на перший раз. Та це не завадило їм без особливих ускладнень вписати судно у напружений ритм порту. Без зволікань його було поставлено під розвантаження. Доставили турки глинозем для одного з алюмінієвих комбінатів Казахстану. В той же день відбувся візит представників керівництва порту на борт судна.

— Я радий,— сказав капітан судна містер Тунч Окшан,— що ми перші за стільки років прибули до порту відомого у морському світі міста Миколаєва. Перші години перебування тут засвідчили високий професіоналізм ваших спеціалістів.

З відновленням експортно-імпортного вантажообміну пов'язують великі надії не лише портовики: розвиток інфраструктури для обслуговування іноземних суден та їх екіпажів підтягне до світових стандартів, дасть для цього необхідну валюту і комунальним службам міста.

Микола БАРАНОВ.
Миколаїв.

Ініціатива

ПОВЕРНУВСЯ НА ТРАМВАЇ

Щойно повернувся з Чехо-Словаччини мер міста Іван Федів. І привіз непогані вісті: у Брно підписано контракт на будівництво чехами у Рівному мережі трамвайного сполучення — поки що першої черги.

Проектом передбачено не лише прокладання трамвайних колій, а й здійснення усіх мостових розв'язок у місті, будівництво доріг, для чого будуть поставлені з Чехо-Словаччини й асфальтні заводи, прогресивні технології.

Трамваї замінять на вулицях Рівного димокури-автобуси і нерентабельні тролейбуси, яких, до речі, за межами колишньої соціалістичної Європи немає в жодній країні.

Сергій МЕЛЬНИЧУК,
власний кореспондент «Голосу України».
Рівне.

ГОРІЛО ГАРНО, АЛЕ МАРНО...

Запорізький коксохімічний завод спільно з Московським інститутом переробки нафти розробив технологію виробництва бензину з коксового газу. Газ — відхід коксового виробництва — раніше просто спалювався у величезних факелах які отруювали атмосферу міста.

Інформагентство «Євро-ІКС».

ПОГОДА

10 липня в західних, північно-східних областях та на півдні України, 11 липня місцями по республіці — короткочасні дощі, грози. На решті території — без опадів. Вітер змінних напрямків, 3—8 метрів за секунду. Температура вдень 24—29, місцями 30—33 градуси тепла, 11 липня у західних, північних та центральних областях зниження до 21—26 градусів. Вночі по Україні 15—21 градусів вище нуля.

По Києву та області сьогодні вдень опадів не передбачається. Вітер слабкий. Температура 25—30 градусів тепла.

Книжка тижня

...АВМАГ І МАГ — ...НЯТТЯ РІЗНІ

... синьому ...зірок, ...аліна

...ка з далеких ...ливого дитин... ... пам'яті так ...ик зненацьким ...автор книжки ...гуючою наз... ...вній знайомий ...хвіль. «А при ... народів?» — ...е читачеве за... ...и тому: зірок ...нянно більше. ...вистачає і ще ...име для натх... ...и поетам, а й ...ськими здіб... ...арактерникам, ...трологам, ма...

...кучи, не думав ...атиму про та... **«Ясновидение. ...ности до кос... ...рамм НАСА».** ...к стійкий ма... ...тично ставлю... ...екстрасенсів, ...сно вродило ...о-базарно-рин... Але вгледів... ...втора, з яким ... років з двад... ...вався й почав ...ки інформації ... дух перехо... ... з пальця ви... ...мо грунтовне дослідження. Виявляється, мій знайомий ще з 1972 року став членом групи по вивченню НЛО, яку очолював Ф. Зігель (з ним я не знайомий), а з 1974 року В. Кратохвіль входить до СВА (читайте сі-бі-ей, оскільки це абревіатура англійської назви всесвітнього космічного братства).

Не втримався, зустрівся з автором:

— Даруй, Валерію Иосиповичу! Каюсь, бо до останнього часу вважав, що вищий сенс для кожного екстрасенса навіювати людям по телевізії таких жахів, після яких у них дещо відпадає — бородавка, прищик, зуб, шостий палець на нозі і т. д. Що ж стосується магії, то й тут був невігласом, позаяк вірив, що справжні чудеса здатні творити тільки вітчизняні завмаги.

Кратохвіль засміявся та й каже:

— А знаєш, чим я зараз займаюся?

— Мабуть, розмірковуєш, до якого банку краще вкласти гонорар за книжку з її договірною ціною...

— Ет, я не про те. Нині я працюю над проблемами фізики Часу й космології, входжу до комісії з АЯ (аномальних явищ), обіймаю посаду вченого секретаря Спілки народних цілителів.

ТАЙНЫ ДРЕВНИХ ЗНАНИЙ
ВАЛЕРИЙ КРАТОХВИЛЬ
ЯСНОВИДЕНИЕ
ОТ МАГОВ ДРЕВНОСТИ ДО КОСМИЧЕСКИХ ПРОГРАММ НАСА

«Еге,— подумалось,— треба написати про це в газету. Гарні стосунки з таким автором ще знадобляться».

Одне слово, якщо ви хочете дізнатися про таємницю виготовлення «магічного дзеркала» Емануеля Сведенборга, або як нашій міліції і не нашій поліції з допомогою ясновидців вдавалося натрапляти на сліди злочинців, або ще багато про що, то «не постойте за ценой договорной» і читайте собі на втіху. Бажано на тверезу голову, бо серед видавців, крім кооперативу «Ідея», значиться й Київська обласна рада товариства тверезості і здоров'я.

Євген УКРАЇНЕЦЬ.

Зверніть увагу

ІЗ КВАРТИРАНТІВ — У ВЛАСНИКИ

У радгоспі імені 60-річчя Радянської України Мар'їнського району швидкими темпами йде приватизація житла.

Будь-хто з робітників, які нині мешкають у кількох сотнях будинків, вносячи квартплату, тепер може викупити житло у особисту власність. Ремонтує будинки радгосп за власний кошт. На сьогодні вже майже 50 сімей стали власниками радгоспівських будинків.

Юрій ДОЦЕНКО,
власний кореспондент «Голосу України».
Донецька область.

Щось новеньке!

ПЕДАГОГАМИ НАРОДЖУЮТЬСЯ

Ще до початку вступних іспитів до Київського державного педінституту (подейкують, з нового навчального року — Київського педагогічного університету імені Драгоманова) зараховано кілька десятків першокурсників — ними стали випускники педагогічних класів, які успішно подолали бар'єр випускних, а для них і вступних іспитів. Спеціалізовані педагогічні класи — своєрідні супутники на орбіті планети КДПІ, де ще за шкільною партою майбутню генерацію учительства починають опікувати вузівські фахівці.

А випускникам вручено дипломи. Отримала їх і чергова група шкільних психологів, на яких багато сподівань покладає наша освіта.

Ігор ШПАК.
Київ.

Фото Леоніда ПІДЛУЖНОГО.

Черговий по випуску новин Костянтин ПАРИШКУРА.
Тел. 446-61-13.

ПРИНЦЕСА ЧИ ПОПЕЛЮШКА?

Точка зору

У НИНІШНІХ УМОВАХ ВИВЧЕННЮ ІНОЗЕМНИХ МОВ ТРЕБА БУЛО Б ПРИДІЛИТИ БІЛЬШЕ УВАГИ. УКРАЇНА ЯК СУВЕРЕННА ДЕРЖАВА СТАЄ СУБ'ЄКТОМ МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИН, І ДЛЯ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЇЇ КОНТАКТІВ ІЗ ЗОВНІШНІМ СВІТОМ ПОТРІБНІ ФАХІВЦІ, ЯКІ ВОЛОДІЮТЬ ІНОЗЕМНИМИ МОВАМИ.

СЬОГОДНІ, КОЛИ НА УКРАЇНІ СПОСТЕРІГАЄТЬСЯ НЕБАЧЕНЕ ПІДНЕСЕННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ СВІДОМОСТІ, ПОШИРЕННЯ ВЖИВАННЯ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ, ІСНУЄ РИЗИК, ЩО ІНОЗЕМНІ МОВИ БУДУТЬ ЗАТІНЕНІ ЦИМ ПРОЦЕСОМ. А ЦЬОГО НЕ ПОВИННО ТРАПИТИСЬ, АДЖЕ НАШОМУ НАРОДОВІ ТРЕБА МАТИ МОЖЛИВІСТЬ ЗАЯВИТИ ПРО СЕБЕ У СВІТІ.

Ставлення до іноземних мов на Україні і взагалі в СРСР протягом останніх сімдесяти років нагадує мені долю Попелюшки, яка, на відміну від відомої казки, так і не стала принцесою. Адже відразу після революції наша держава приділяла головну увагу вирішенню внутрішніх проблем, зокрема ліквідації розрухи та неписьменності, налагодженню господарства, розвитку мов і культур корінних народів, а пізніше — колективізації та індустріалізації, «злиттю націй», «боротьбі з внутрішніми ворогами» тощо. В цих умовах питання вивчення іноземних мов у школах і вузах відійшло надовго на задній план, тим більше, що значна частина інтелігенції — основних носіїв іноземних мов — емігрувала або була знищена. Саме через пріоритетність внутрішніх проблем і завдань, через закритий характер суспільства, спорадичні контакти із зовнішнім світом, а також через загальну морально-політичну обстановку в країні (згадайте хоча б боротьбу з космополітизмом) до іноземних мов на рівні масової свідомості виробилося загалом зневажливе ставлення.

Певна еволюція у ставленні до іноземних мов стала відчуватися з середини 50-х років. Вона пов'язана з відносною демократизацією життя в країні та розширенням зовнішніх зв'язків, особливо з країнами, що розвиваються. Хоча в той період для розвитку викладання іноземних мов було зроблено чимало корисного, втім ще досить стійкими були традиційні стереотипи, які підсилювались реаліями часів застою — закритістю інформації, відсутністю гласності та все ще обмеженими контактами із закордоном.

Сьогодні ми переживаємо третій етап ставлення до іноземних мов. Зникли або зникають перераховані обмеження. Загалом вищою стає мотивація до вивчення мов інших народів. Але слід звернути увагу на те, що вона підвищується серед специфічних прошарків населення — тих, які збираються назавжди або надовго виїздити за кордон, або серед нових бізнесменів і управлінців різного гатунку, які мають в інших країнах довгострокові інтереси.

Мотивація до вивчення іноземних мов «для внутрішнього вжитку», зокрема в селянському і робітничому середовищі, серед спеціалістів середньої ланки, як і раніше, залишається невисокою.

На мою ж думку, в нинішніх умовах вивченню іноземних мов треба було б приділити більше уваги. По-перше, Україна як суверенна держава стає суб'єктом міжнародних відносин, і для забезпечення її контактів із зовнішнім світом, контактів безпосередніх, а не через центр, потрібні фахівці, які володіють іноземними мовами,— і дипломати, і управлінці, і перекладачі. Причому важливо те, щоб усі ці види двомовної діяльності, з одного боку, грунтувалися на знанні іноземної мови, а з другого — на використанні державної мови України, що додає ще один аспект до всієї системи підготовки кадрів з іноземних мов.

Питання це дуже важливе. Воно набуває навіть принципового значення, як, наприклад, під час візиту Голови Верховної Ради УРСР Л. Кравчука до ФРН, коли кореспондент ЦТ до обурення зневажливо прокоментував той факт, що як український лідер, так і перекладачі парламентської делегації користувались рідною і до того ж державною мовою.

По-друге, сьогодні, коли на Україні спостерігається небачене піднесення національної свідомості, поширення вживання української мови, існує ризик, що іноземні мови будуть затінені цим процесом. А цього не повинно трапитись. Адже Україна — європейська держава, і її народові треба мати можливість збагачувати свою культуру і науку здобутками інших цивілізацій, заявити про себе у світі. Тому опанування іноземних мов у нашій республіці перетворюється на важливий чинник національного відродження, недопущення хуторянства України у європейському та світовому масштабі.

Незважаючи на це, вивчення іноземних мов у республіці і зараз має багато недоліків. Так, з існуючих на Україні 21 тисячі шкіл іноземні мови вивчаються лише у 18 тисячах середніх шкіл, оскільки всі інші є початковими. Не вистачає вчителів у сільській місцевості, де соціально-економічні умови особливо важкі. У загальноосвітній школі курс іноземної мови обсягом майже у 500 годин розтягнуто на сім років. Причому в останніх трьох класах вона викладається по одній годині на тиждень, що не потребує коментарів. Уявіть собі рівень підготовки учнів при такому розподілі навчального часу!

У школах з поглибленим викладанням іноземних мов, яких у республіці нараховується близько 300, де ці мови вивчаються протягом усіх років навчання, досягаються досить високі результати. Але і тут треба брати до уваги, що, наприклад, в університетах майбутні викладачі та перекладачі мають на практичний курс іноземної мови менше годин, ніж діти у спецшколах. Тобто, при раціональному розподілі годин учні таких шкіл могли б на досить пристойному рівні засвоїти не одну, а дві мови. Кілька років тому почалася пошесть закриття спецшкіл як «елітарних», але здоровий глузд переміг, і цей процес припинили.

У ПТУ і технікумах іноземні мови сьогодні практично не вивчають. І це тоді, коли, наприклад, у рамках мовної програми Європейської ради навчання іноземним мовам робітників і техніків розглядається як пріоритетний напрям унаслідок зростання інтеграційних і міграційних процесів.

У вищих навчальних закладах обсяг викладання іноземних мов залежить від ставлення до них ректорів і деканів, а мотивація студентів — від їх загального культурного рівня (пригадаймо, згідно з ЮНЕСКО, радянська молодь за рівнем інтелектуалізації посідає місце в кінці п'ятого десятка). Отже, можна сказати, що старі підходи піввікової давнини є поки що тут досить стійкими і для їх подолання потрібне не одне десятиліття, оскільки ставлення до іноземних мов залежить від загального культурного рівня населення.

З усіма цими чинниками пов'язане і незадовільне забезпечення навчального процесу з іноземних мов, яке грунтується на залишковому принципі. Видавництва не можуть забезпечити попит на підручники та словники. Педагогічні навантаження викладачів іноземних мов у багатьох вузах надвисокі і не сумісні ні з якими нормами інтелектуальної гігієни. Незважаючи на позитивні зміни у зовнішній і внутрішній політиці, як студенти, так і викладачі іноземних мов мають дуже обмежені можливості для мовного стажування за кордоном, яке у цивілізованих країнах є обов'язковою складовою частиною професійної підготовки, а не видом заохочення.

Сьогодні на кафедрах іноземних мов вузів України не вистачає майже 40 докторів і 600 кандидатів наук. Така ситуація склалася тому, що систематична підготовка кадрів вищої кваліфікації почалася лише в 60-ті роки. Зараз до аспірантури з іноземних мов і літератури приймається не більше 25—28 чоловік на рік. За таких умов можна говорити не про зростання наукового і методичного потенціалу, а про спазматичні намагання всіма силами зберегти його.

Усе це свідчить про досить скрутне становище в галузі вивчення та викладання іноземних мов на Україні. Його поліпшення навряд чи залежить від якоїсь чергової постанови, хоча все ж таки програма дій у цьому напрямі потрібна. Звичайно, і самі фахівці-мовники мають проводити активну діяльність для пропаганди та захисту як свого предмета, так і своїх прав. Однак зроблена рік тому спроба об'єднати спеціалістів з іноземних мов в Українську асоціацію не вдалася через бюрократичні перепони.

Загалом же мені здається, іноземна мова перетвориться з Попелюшки на принцесу тільки тоді, коли зміниться наша політична і надто економічна система. Людина повинна мати можливості задовольнити спочатку свої основні потреби — тільки опісля цього може з'явитись зацікавленість у більш абстрактній культурно-естетичній та інтелектуально-пізнавальній діяльності.

Олег СЕМЕНЕЦЬ, голова Науково-методичного об'єднання з іноземної філології та іноземних мов Мінвузу УРСР, доктор філологічних наук, професор.

Селянський щоденник

ФЕРМЕР НЕ РОЗКІШ, А...

Сім'я Нечаїв з села Вербового Покровського району у вільний від роботи час займається фермерством — утримує десять дійних корів.

Молочним скотарством зайнялися два роки тому. В дворі звели сінник, який за браком місця вгору сягнув на два поверхи. Є довгенький корівник з електричною доїльною установкою. Кормозмішувальні машини, бурякорізки, сепаратор, чудернацька техніка для доставки кормів, вивезення гною, ремонтна майстерня...

— Щодня здаємо 144 кілограми молока, — розповідає Микола Анатолійович. — Торік продали 17 тисяч, у цьому буде більше. За умови, що нам не підріжуть крила. Бо подейкують, ніби дирекція конезаводу збирається видавати фураж під здане молоко лише в розрахунку на двох корів. А без зернофуражу задихнеться наша ферма.

Дирекція «збирається», напевне, не випадково. У селі до Нечаїв насторожене ставлення. «Несправедливо виходить, — казали й нам люди в обідню дойку на тирлі. — Ленін не про таке думав...»

— А чи не хочете ви, — запитали ми Миколу Анатолійовича, — землю взяти, щоб самостійно вирощувати корми?

— Чому ж, заява така від нас у Вишнівській сільраді лежить. Нам і запропонували два гектари. Але то не та земля, на якій можна господарювати. Особливо враховуючи, що вся техніка саморобна. Не треба й забувати, що і я, і дружина працюємо на кінному заводі. Якби хтось узявся на таких же умовах вирощувати корми. Має ж бути так: одні роблять свою справу, яку краще знають, інші — ту, в якій вони майстри. Кожен має свій зиск. Хіба я помиляюся?

Не помиляється, мабуть, фермер. Та нам подумалося: а що було б, якби отак, як Микола Анатолійович та його дружина й діти, займалися люди наші фермерством не на дозвіллі, а по-справжньому, маючи в своєму розпорядженні надійну техніку? Слово честі, про дефіцит хліба, молока і м'яса давно вже перестали б говорити.

Олексій ЩЕРБИНА.
Покровський район
Дніпропетровської області.

БУРЯКИ І ВІДБУВАЛЬЩИНА

У багатьох установах і організаціях Козельця — порожньо. На деяких прикріплено папірець: «Всі — на сільгоспроботах». На жаль, колгоспи та радгоспи не можуть упоратися з роботами самі. Правда, цього літа у стосунках між партнерами з'явились істотні зміни. Здається, покінчено з сумнозвісною практикою відбувальщини. Між ними й колгоспами укладено взаємовигідні угоди.

— Ми не вирощували в районі цукрових буряків, — розповідає голова районної Ради Г. Панченко, — але нині взялися порати їх на площі майже 200 гектарів. І городяни, і колгоспники матимуть восени додатковий власний цукор.

Немає проблем у збиранні врожаю полуниць у приміського радгоспу. Бо десята частина продукції йде шефам. Нині в Козельці шефську допомогу надають 80 організацій та установ. Серед них — і райвиконком. Його працівники доглядають овочі на площі 2,4 гектара в колгоспі «Зоря комунізму».

Сергій ПАВЛЕНКО, власний кореспондент «Голосу України».
Чернігівська область.

ЧАС ВИКОНУВАТИ ОБІЦЯНКИ

РОЗДУМИ ДЕПУТАТА-ШАХТАРЯ

Цього літа виповнюється рівно два роки першому в країні шахтарському бунту. Нещодавно вгамовано черговий стихійний виступ гірників. Мій погляд на шахтарський рух — це погляд на нього зсередини. Двадцять років роботи на шахті дають мені на це право. Тим паче, як людині, що брала й бере безпосередню участь у згаданих подіях.

Ставлення моє до шахтарського руху завжди було неоднозначним. Ці події викликають невеселі роздуми. Чорна каторжна праця шахтарів породжує і відповідну психологію. Гірники водночас, як це не дивно, були і єднані між собою, і... роз'єднані. «Гвардія праці» мала завжди свою шахтарську аристократію, яка представляла гірників на всіляких з'їздах і пленумах, яку обвішували орденами і медалями, обдаровували грамотами і преміями. А в шахтарськім загалі тим часом зріло невдоволення, накопичувалася злість. Союзне міністерство викачувало прибуток з вугледобувних регіонів, не турбуючись про розвиток їх інфраструктури, про житло, побут шахтарів. Про героїв підземних обріїв співали патетичні пісні, писали оптимістичні романи, а в шахтарській масі з року в рік зростав німий супротив, який, врешті-решт, і призвів до соціального вибуху влітку 1989 року.

По собі знаю і той острах, який обдавав холодком усіх учасників тих подій, і п'янке призабуте повітря незалежності і волі. Адже, будемо відвертими, для країни, як і для самих шахтарів, той виступ певною мірою був несподіваним. Як на мене, той шахтарський бунт став своєрідним рятівним колом для М. Горбачова і його команди у боротьбі з найбільш корумпованою номенклатурою. Та від політики шахтарі на майданах швидко відмежувалися, повторюючи через кожні п'ять хвилин, що їхні вимоги мають лише економічний характер. Вдоста налякана шахтарським виступом місцева влада поволі оговталася. Налагодили транспортування гірників з підприємств на мітингуючі площі міст і селищ області, організували харчування. Союзний уряд М. Рижкова пообіцяв виконати постанову № 608, і ми, шахтарі, зрадівши, навіть не замислилися: за рахунок кого і чого це буде робитися?

Шахтарський загал схлинув з майданів. На вугільних підприємствах продовжували свою роботу комісії за контролем виконання постанови № 608, щойно створені страйкові комітети. На шахтах переобиралися директори, профкоми, ради трудових колективів. Ще півроку активність шахтарів, їх лідерів давалася взнаки. Та згодом вона почала згасати: зменшилася кількість працюючих у радах трудових колективів, страйккомах, шахткомах. Деякі лідери шахтарського руху легко вписалися в старі структури, дуже багато шахтарських ватажків стали народними депутатами всіх рівнів. Звільнені чини страйккомів «переродилися» у постачальників і добувачів для своїх підприємств і об'єднань.

Постанова була виконана лише частково. Умови праці шахтарів лишалися без змін. Часом хвилі невдоволення знову проривалися на майдани, на шахтарські з'їзди. Все далі і далі відходили донецькі гірники від КПРС. Вони дедалі голосніше вимагали департизації вугільної промисловості, виведення парткомів з території підприємств. Масовий вихід шахтарів-комуністів із лав партії паралізував діяльність парткомів. Відверто невдала економічна політика союзного уряду дедалі більше підривала авторитет КПРС, особисто Горбачова. Підвищення спочатку оптових цін, а потім і роздрібних сколихнуло всю країну. І знову першими розпочали масовий протест шахтарі. В Донецьку на початку березня цього року зупинилися шахти «Жовтнева», імені Челюскінців, вугільні підприємства Красноармійська. Вогонь страйку на Донеччині то розгорався, то ледь жеврів протягом двох місяців. Шахтарі чудово розуміли руйнівні наслідки своїх дій, добре знали, що зайвих грошей немає, все вже розподілено. Але ж вони знали і про те, де ці кошти можна взяти безболісно для народу. Досить будувати світле майбутнє для країн Азії і Африки. Час кінчати «блефувати» перед усім світом успіхами в космосі, науці, великому спорті. Досить озброюватися, годі годувати величезний адміністративно-командний апарат.

До речі, нещодавно я повернувся з Москви — з семінару-наради, яку організувала Комісія Верховної Ради СРСР з питань привілеїв і пільг. В документах, які одержали учасники наради, наводяться приголомшливі факти. Вугільна промисловість розвалюється, гірники страйкують, а в цей час за оренду дачі і автотранспорту для міністра Щадова із шахтарської кишені витягнули 93 тисячі карбованців...

Та повернемося знову до подій на Донеччині цьогорічної весни. Шахтарський страйк тривав у, так би мовити, рваному ритмі — то затухав, то знову розгорався. Якийсь час працівники інших галузей промисловості придивлялися до гірників, чи не тягнуть ті ковдру на себе? Засоби ж масової інформації здебільшого замовчували дійсні вимоги шахтарів, їх злободенні проблеми. Кульмінацією страйкового руху став день 2 квітня. Підвищення цін привело на майдани тисячі людей. До шахтарів приєдналася частина металургів, машинобудівників, текстильники, робітники інших галузей промисловості.

Два місяці лихоманило Донбас, республіку, країну. А в Кремлі не поступалися страйкуючим. І лише після успішних переговорів шахтарів з урядом України, після підписання «заяви десятки» робітничий рух почав поступово спадати, а скоріше — змінювати форми боротьби. Гірники спустилися в шахти. Зі страйку вони йшли з гордо піднятою головою і опущеними очима. Попереду у них — нові бої за своє майбуття, за майбуття своїх дітей. Сьогодні, як ніколи, актуальне гасло: «Пролетарі Країни Рад, єднайтеся!». Наступний страйк, якщо він буде, може закінчитися зовсім немирно. Час виконувати обіцянки, бо маємо повне право бути щасливими у своїй державі.

Володимир КОЛЕСНИКОВ,
народний депутат, член президії Донецької міськради.

Робітничий рух

Час кінчати «блефувати» перед усім світом успіхами в космосі, науці, великому спорті. Досить озброюватися, годі годувати величезний адміністративно-командний апарат.

Наступний страйк, якщо він буде, може закінчитися зовсім немирно. Час виконувати обіцянки, бо маємо повне право бути щасливими у своїй державі.

Замість реклами

«ЛОТЕРЕЙНИЙ» АВТОМОБІЛЬ

8 березня цього року я виграв по грошово-речовій лотереї автомобіль «Волга». Признатись, не зразу я зрозумів масштаби своєї біди. Спочатку навіть зрадів — збудеться-таки заповітна мрія, буду за кермом власної машини. Друзі вітали, родичі раділи...

12 березня здав білет на експертизу в Держбанк СРСР в Києві. Комісія під головуванням С. Артюха визнала той квиток дійсним і 28 березня відправила наряд за № 149696 в магазин «Автомотосервіс» на адресу: Столичне шосе, 90. Магазин повинен протягом 50 днів матеріалізувати мою мрію. Ось тут і почалось!

По-перше, виявляється, що виграш — це не зовсім те, що ви думаєте, а значно дорожче. Добрі люди підказали, що існує такий напівсекретний документ, як постанова Ради Міністрів УРСР № 306 від 15 жовтня 1990 року «Про часткову зміну постанови Ради Міністрів УРСР від 9 січня 1990 року № 1 про проведення додаткового випуску грошово-речової лотереї в 1990 році». В цій постанові наші міністри вирішили збільшити ціну лотерейного квитка з 50 копійок до 1 карбованця — рівно вдвічі. А далі — майже містика. Віднині ми повинні будемо компенсувати різницю в ціні виграшу, якщо вона збільшиться, з власної кишені. Зате — а це вже блюзнірство при теперішньому зростанні цін — нам доплатять, якщо ціна зменшиться!

По-друге, щоб прочитати ту постанову власними очима, довелося докласти чимало зусиль, бо ж ні в бібліотеках, ні в інших доступних місцях її нема. Воно й зрозуміло...

Отож і виходить, що мені «виграш» коштуватиме десь 16 тисяч карбованців. Гарний сюрприз!

Але це ще не все. В Управлінні республіканського автомотосервісу, якому підпорядкований магазин, який повинен був видати мені автомобіль, тов. Сисоєва сказала, що машин нема і до жовтня не буде, а якщо я такий нетерплячий, то можу забрати свій білет назад.

Отут і виникають деякі запитання:

1. Що це за виграш, якщо за нього треба платити такі скажені гроші?
2. Скільки коштуватиме «Волга» в жовтні?
3. Кому все це вигідно?

Дозволю собі трохи пофантазувати. Минулої осені якийсь «розумник» із Ради Міністрів вирішив поповнити бюджет з нашої з вами кишені і збільшив удвічі ціну на квитки грошово-речової лотереї. Але цього здалося замало. Передбачаючи неминуче зростання цін, вносить пункт про доплату. Моя фантазія намалювала мені дещо страшнувату картину. В нормальної людини нема 16 тисяч. Отже, тицьнуть їй ті гроші, які коштував виграш у березні, і на які все одно нічого купити, а автомобіль продадуть тому, хто зможе заплатити повну ціну. А от хто зможе заплатити таку ціну — пофантазуйте самі. Тим більше, що є така цікава подробиця — виграний по лотереї автомобіль не підлягає конфіскації.

Не думаю, що в Раді Міністрів працюють наївні люди, які не можуть промоделювати собі подібної картини. Отут і стає зовсім страшно: адже їм все одно, звідки прийдуть гроші і кому дістанеться моя негадана та недобра радість, або все це зроблено зумисно, бо ж ціна на чорному ринку на машини аж рябить нулями.

Василь БІЛОУСОВ.
Київ.

В асортименті продукції, що випускає Дніпровський металургійний комбінат імені Ф. Дзержинського в Дніпродзержинську, не останнє місце посів... кришталь. До того ж популярність його в країні, дякуючи високій якості, анітрохи не менша, ніж у металу з берегів Дніпра.

Біля 50 назв високохудожніх виробів випускає місцевий цех товарів народного вжитку. Тут, в приміщенні колишнього заводського складу, щодня народжується диво, яке творять склодуви, художники, шліфувальники.

На знімку: шліфувальники Володимир Лукашенко і Лідія Майстренко.

Фото Анатолія КРАСНОЖОНА.

Експрес-новини

Організація Об'єднаних Націй заявила про те, що Ірак обнародував приховану раніше широку програму виробництва збагаченого урану, який є основним елементом у виготовленні атомної зброї. Був представлений перелік усіх ядерних об'єктів Іраку, техніки й матеріалів. За висновками МАГАТЕ, в Іраку велись три паралельних процеси розробки збагаченого урану. Група інспекторів ООН розпочинає дослідження вже другого із зазначених у переліку місць.

* * *

Південно-Африканська Республіка підписала договір про нерозповсюдження ядерної зброї, відкривши тим самим свої ядерні об'єкти для інспекції нагляду з метою запевнення, що вони використовуються виключно для невійськових цілей.

* * *

Сполучені Штати закликали всі іноземні війська залишити територію Лівану. Американський офіційний представник заявив, що найкращим способом встановлення безпеки в південній частині Лівану та в північному Ізраїлі є поширення влади бейрутського уряду на всю територію Лівану. Проте Ізраїль запевнив, що він продовжуватиме окупацію частини ліванської території вздовж свого північного кордону доти, доки з Лівані залишатимуться сірійські війська.

* * *

Генеральний секретар ООН Х. Перес де Куельяр підтримав турецьку пропозицію щодо скликання наради на найвищому рівні у справі кіпрського конфлікту. Це відбулося під час його переговорів із президентом Туреччини Т. Озалом. Проте генеральний секретар підкреслив, що перед такими зустрічами треба бути впевненим у взаємній згоді сторін, принаймні з якихось окремих питань.

Наш прес-клуб

ОЧИМА ЗАРУБІЖНИХ КОЛЕГ

Погано, якщо СРСР розпадеться і на його місці будуть протистояти одна одній республіки, які мають ядерну зброю. Ще гірше, якщо звідти полине масовий потік біженців. Тому провідні країни Заходу прагнуть підтримати Горбачова до того, як ситуація в СРСР набуде критичного характеру. Вони також розраховують на те, що допомога Радянському Союзу дасть їм можливість контролювати ситуацію, щоб не допустити уповільнення процесу реформ під тиском військово-промислового комплексу та консервативної партійної бюрократії. Однак у будь-якому разі головною передумовою для прийняття остаточного рішення (про допомогу) є питання про те, чи будуть надані кошти використано належним чином. **«Майніті» (Японія).**

* * *

За даними Міжнародної організації праці (МОП), у цей час в СРСР близько 30 мільйонів чоловік фактично не мають роботи. На думку експертів МОП, для виправлення становища необхідно якомога скоріше добитися мобільності на ринках праці, розробити всеосяжну систему соціального захисту населення, впроваджувати активну політику зайнятості. Невідкладним завданням є проведення радикальної реформи системи оплати праці. Перехід до ринку приречений на невдачу, якщо не вдасться добитись істотного підвищення продуктивності праці та мобільності трудових ресурсів.

«Зюддойче цайтунг» (Німеччина).

США: ДИСКУСІЯ ПРО ПРИВАТИЗАЦІЮ

Приватизація муніципальних служб — це що: порятунок від економічних бід чи повторення минулих помилок? Таке питання постає перед властями багатьох американських міст.

Наочним прикладом для ілюстрації цієї дилеми є Філадельфія — колиска американської державності, один з найбільших промислових, торгових і культурних центрів східного узбережжя США. У 1919 році місцевий муніципалітет одним з перших у країні взяв під свій контроль виконання більшості необхідних місту робіт і створив відповідну професійну структуру управління комунальним господарством. Цей крок було зроблено не від хорошого життя. Він став відповіддю на нечуваний сплеск корупції серед «батьків міста», які раніше за законом були зобов'язані розподіляти всі муніципальні контракти серед приватних підрядчиків. Вжиті заходи виявились успішними, і у Філадельфії з'явилося багато наслідувачів.

Однак у сьогоднішній Філадельфії, яка переживає надто гостру фінансову кризу, все голосніше лунають вимоги покласти край цій епосі заради економічного виживання міста і знову покликати на допомогу приватних підприємців. Прихильники такої точки зору стверджують, що приватизація обіцяє великі прибутки. На їх думку, залучення приватних фірм, не зв'язаних умовами трудових договорів з профспілками і не обтяжених роздутим бюрократичним апаратом, дозволить муніципалітету різко скоротити витрати на такі вартісні роботи, як, наприклад, прибирання сміття. Цілком серйозно розглядається питання про продаж газової та водопровідної мереж, що належать місту, а також спортивних споруд, автомобільних стоянок і навіть філадельфійського міжнародного аеропорту, котрий, як майже всі інші аеродроми США, діє на некомерційній основі.

Подібні настрої поширені нині по всій Америці. У Чикаго власникам передано біля дюжини різних міських служб, і деякі із збиткових уже стали прибутковими. Таке ж становище складається в Ньюарку (штат Нью-Джерсі). Муніципалітет Лансинга (штат Мічиган) оголосив торги на право управління місцевою службою швидкої допомоги, кладовищем і культурно-розважальними програмами. Форм-Уерт (штат Техас) підшукав нового господаря для свого зоопарку. Міська рада Лос-Анджелеса розглянула питання про продаж місцевого аеропорту.

Підтвердженням того, що на місцях у США спостерігається бум приватизації, стали і підсумки обстеження, проведеного минулого року консультаційною групою «Марсер груп» з Атланти у 82 містах 34 штатів країни. Вибір міст відображав їх різноманітність за розмірами, регіонами та політичною орієнтацією властей. З'ясувалося, що практично в кожному з них щонайменше в трьох різних сферах комунальні контракти виконують приватні фірми. Наприклад, усі без винятку муніципалітети користуються послугами власників у таких галузях, як організація харчування в громадських місцях та здійснення великих будівельних проектів.

Приклад міст наслідують іноді і власті округів та цілих штатів. Хоча вони в цілому «менш схильні до експериментування», пише «Нью-Йорк таймс», багато які з них почали наймати приватні компанії для управління в'язницями, дорогами, парками, системами приміського залізничного транспорту та лікарнями.

А як у них?

Є, звичайно, і винятки. Наприклад, Нью-Йорк, де приватизація муніципальних служб поки що не набула широких масштабів. Але там контрольні органи штату підштовхують місцеві власті в цьому напрямі. Загальна ж тенденція сумніву не викликає.

Оцінити економічні наслідки приватизації в містах важко. Багато досліджень свідчать, що скорочення муніципальних витрат становлять від 10 до 40 відсотків, причому найбільшу економію дає введення системи торгів у найбільш трудомістких галузях міського господарства. Одначе до більшості подібних оцінок не входять приховані затрати, у тому числі на підготовку контрактів і проведення торгів, на контроль за діями підрядчиків. Часто не враховуються і витрати, пов'язані із звільненням муніципальних службовців та перевищенням підрядчиками кошторису. Це — аргументи противників приватизації.

До числа противників належать, у першу чергу, профспілки, які зіштовхуються із загрозою звільнення з роботи своїх членів. Їх представники стверджують, що власті, говорячи про ефективність приватного сектора, часто маскують провали власної господарської політики.

Треба думати, що всі ці аргументи не залишаються поза увагою і в Філадельфії.

Вибір міських властей на користь приватного сектора вже визначений жорстким пресингом фінансових негараздів. Але навіть у цих умовах у хорі прихильників приватизації продовжують виразно лунати застерігаючі голоси. «Нам треба бути дуже обережними, — говорить Фредерік Войгт, виконавчий секретар Філадельфійського Комітету сімдесяти, заснованого в 1904 році під лозунгом боротьби з корупцією. — Якщо вже переводити муніципальні служби на приватні рейки, то таким чином, щоб не повторювати помилок минулого під виглядом здійснення чогось нового і незвичайного».

Андрій ШИТОВ.

Нью-Йорк.

Інформ-шоу

САМОГОН ІЗ СУПЕРМАРКЕТУ

Відомо, що в Сполучених Штатах величезний асортимент напоїв, міцних і не дуже, які можна купити в магазині. А недавно він поповнився ще й «продуктами» тамтешніх самогонщиків.

Так, 46-річний Чак Міллер, колишній пілот ВПС, вирощував на фермі у Вірджинії кукурудзу. Кілька років тому ціна на неї впала. І щоб утриматися на плаву, він вирішив виготовляти кукурудзяне віскі. Тим більше, що Міллер уже мав певний досвід у цьому, бо інколи виготовляв саморобний напій для власних потреб. Та й від діда, професійного самогонщика часів сухого закону, залишились деякі рецепти.

Отже, фермер належним чином оформив усі документи, докупив необхідне обладнання і почав виробництво, щоправда, лише з великими зусиллями переконавши дружину в нешкідливості частих дегустацій для свого здоров'я.

Щодо якості напою, то вона, на думку експертів, заслуговує відмінної оцінки, про що є свідоцтво властей. Та й місцеві покупці це визнали, розкупивши першу партію, 250 ящиків, за три тижні.

СТАРІ ФІЛЬМИ — ДЛЯ НОВИХ ПОКОЛІНЬ

У Франції за ініціативою міністерства культури розроблено спеціальну програму «Пам'ять кіно». Вона спрямована на збирання й відновлення світової кінематографічної спадщини та охоплює всю історію кіно, починаючи з перших німих фільмів і закінчуючи стрічками 70-х років. Старі фільми знову матимуть все, що було в них закладено режисерами. З цією метою спеціалісти з Америки, Франції, інших європейських країн ведуть копітку роботу: реставрують, і підчищають, підфарбовують і переносять на сучасну матеріальну основу все багатство великого мистецтва. Організатори програми також мають намір щороку проводити однойменний кінофестиваль — показ забутих і врятованих стрічок. Підкреслюється, що цей захід матиме некомерційний характер.

НАЗОВІТЬ СИНА «КРАСИВИМ»

Коли в арабській сім'ї народжується дитина, особливо хлопчик, то перед її батьками постає величезна проблема — вибір імені. Бо, наприклад, у 3-томній енциклопедії арабських імен, що недавно вийшла з друку, їх нараховується 103 916. Причому йдеться лише про імена мешканців Аравійського півострова, Єгипту, Йорданії, Іраку, Тунісу і Марокко.

Відмічається, що найбільш розповсюдженим є ім'я пророка Мухаммед, що означає «віддавати хвалу». Популярні інші похідні від цього кореня — Ахмед, Махмуд, Хамер. Первенця часто називають Абдаллою («рабом божим») або Хасаном — «хорошим, красивим».

Ще за доісламських часів серед арабів не було прийнятим красиво називати жінок. Тому стародавні та й досі розповсюджені імена іноді звучать грубувато. Наприклад, Адидза — «та, що народилася передчасно», Фатіма — «та, що віднімає (дитину) від грудей».

Погляд

«З ВІТЕРЦЕМ», АЛЕ УВАЖНО

Фінляндія, хоч і невелика країна, але мережа сучасних швидкісних доріг там дуже розвинута. Їздити по таких трасах, та ще й на хороших автомобілях, здається, легко і безтурботно. Проте щороку зростає кількість аварій, гинуть люди, що викликає занепокоєння властей. Тому недавно уряд розробив комплекс нових заходів, що передбачає істотну перебудову системи підготовки водіїв, значне посилення контролю за додержанням правил руху. Поліцію наділено новими широкими правами щодо недисциплінованих любителів прокататися «з вітерцем». Найважливіше завдання для всіх — запобігти страшним трагедіям.

Цей фотосюжет — про браконьєрів.

Але писати про браконьєрів — противно.

Краще писати про майбутнє.

Так от, років через декілька ми громитимемо акваріуми та так, що ні штрафи, ні навіть спеціальний закон нічого не дасть. Не вірите! Мовляв — як можна, адже акваріум — то прикраса!

Але ж наші річки — хіба не прикраса!

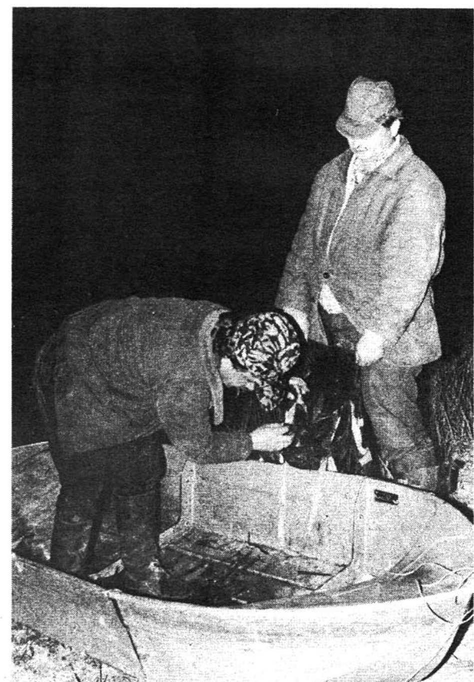
А — громимо ж. І — чемов так воно й треба.

Людство споконвіку притягує до себе Вода.

Саме там — не випадково— наша фантазія розквартирувала і Золоту рибку, і ту щуку, котра вміє виконувати наші забаганки.

Навіть Потоп — теж Вода —

СТАВАЙ ДИБКИ, ЗОЛОТА РИБКО...

трактується нами як шанс для порятунку.

Можливо, Бог пошле на землю ще один Потоп.

Але чому ми сподіваємося, що це буде шанс саме для нас!

А якщо — для риб! Для тих, котрі ще лишилися!

Боюсь, що нас вони на свій ковчег не візьмуть.

Навіщо ми там!

Нас досить і тут. Навіть більше, ніж досить...

Віталій ЖЕЖЕРА.

Фото Андрія КОТЛЯРЧУКА.

Закон Української Радянської Соціалістичної Республіки

ПРО ЗАХИСТ СПОЖИВЧОГО РИНКУ В УКРАЇНСЬКІЙ РСР

(Закінчення. Початок на 2. стор.).

Спекуляція в особливо великих розмірах або вчинена особою, раніше судимою за спекуляцію, чи організованою групою, —

карається позбавленням волі на строк від п'яти до десяти років з конфіскацією майна.

Дрібна спекуляція, вчинена особою, яку протягом року було піддано адміністративному стягненню за такі ж дії, —

карається виправними роботами на строк до одного року або штрафом у розмірі до трьох тисяч карбованців.

Примітка. Частина І цієї статті застосовується в тих випадках, коли розмір наживи становить понад триста карбованців до двох тисяч карбованців. Під спекуляцією у великих розмірах слід розуміти спекуляцію, розмір наживи від якої становить понад дві тисячі карбованців до десяти тисяч карбованців, а під спекуляцією в особливо великих розмірах — понад десять тисяч карбованців».

«Стаття 155^3. Порушення правил торгівлі

Продаж товарів зі складів, баз, підсобних та інших приміщень підприємств (організацій) державної торгівлі (громадського харчування), інших державних підприємств (організацій), споживчої кооперації на порушення встановлених правил, а так само під час транспортування, або приховування товарів від покупців, вчинені службовою особою підприємства (організації) з використанням свого службового стану, —

карається позбавленням волі на строк до одного року, або виправними роботами на той же строк, або штрафом у розмірі від однієї тисячі до трьох тисяч карбованців, з позбавленням права займати певні посади або займатися певною діяльністю на строк до двох років.

Продаж товарів зі складів, баз, підсобних та інших приміщень підприємств (організацій) державної торгівлі (громадського харчування), інших державних підприємств (організацій) споживчої кооперації на порушення встановлених правил, а так само під час транспортування, або приховування товарів від покупців, вчинені за попереднім зговором групою осіб, чи у великих розмірах, —

караються позбавленням волі на строк до трьох років з конфіскацією майна чи без такої, або виправними роботами на строк до двох років з конфіскацією майна чи без такої, або штрафом у розмірі від трьох тисяч до п'яти тисяч карбованців, з позбавленням права займати певні посади або займатися певною діяльністю на строк до п'яти років.

Продаж товарів зі складів, баз, підсобних та інших приміщень підприємств (організацій) державної торгівлі (громадського харчування), інших державних підприємств (організацій), споживчої кооперації на порушення встановлених правил, а так само під час транспортування, або приховування товарів від покупців, вчинені в особливо великих розмірах або особою, раніше судимою за злочини, передбачені цією статтею, —

караються позбавленням волі на строк від трьох до семи років з конфіскацією майна, з позбавленням права займати певні посади або займатися певною діяльністю на строк до п'яти років.

Примітка. Великим розміром продажу і приховування товарів, передбаченим цією статтею, слід вважати продаж і приховування продуктів харчування на суму не менше п'ятисот карбованців, інших товарів на суму не менше п'яти тисяч карбованців, а особливо великим розміром — на суму не менше двадцяти тисяч карбованців».

2. Доповнити Кодекс статтями 155^5 і 155^6 такого змісту:

«Стаття 155^5. Штучне підвищення і підтримання високих цін на товари народного споживання та послуги населенню

Примушування особи до штучного підвищення чи підтримання високих цін на товари або послуги населенню шляхом насильства, завдання шкоди або погрози їх застосування —

караються позбавленням волі на строк до двох років з конфіскацією майна чи без такої або штрафом у розмірі до п'яти тисяч карбованців.

Ті ж дії, вчинені особою, раніше судимою за злочини, передбачені цією статтею, або організованою групою —

караються позбавленням волі на строк від двох до п'яти років з конфіскацією майна або штрафом у розмірі від восьми тисяч до п'ятнадцяти тисяч карбованців.

Стаття 155^6. Незаконна торговельна діяльність

Незаконна торговельна діяльність, тобто здійснення угод купівлі-продажу товарів чи інших предметів з ухиленням від реєстрації в установленому порядку з метою одержання неконтрольованого державою прибутку, якщо ці дії вчинені протягом року після накладення адміністративного стягнення за порушення порядку заняття підприємницькою діяльністю в сфері торгівлі, —

карається позбавленням волі на строк до двох років, або виправними роботами на строк до двох років, або штрафом у розмірі до п'яти тисяч карбованців.

Незаконна торговельна діяльність, вчинена за попереднім зговором групою осіб, або з одержанням прибутку у великих розмірах, —

карається позбавленням волі на строк від двох до п'яти років з конфіскацією майна чи без такої, або штрафом від п'яти тисяч до десяти тисяч карбованців.

Дії, передбачені частиною першою цієї статті, вчинені організованою групою, або особою, раніше судимою за незаконну торговельну діяльність чи спекуляцію, або з одержанням прибутку в особливо великих розмірах, —

караються позбавленням волі на строк від п'яти до десяти років з конфіскацією майна, або штрафом у розмірі від десяти тисяч до п'ятнадцяти тисяч карбованців.

Примітка. Великим розміром неконтрольованого державою прибутку, передбаченим цією статтею, слід вважати прибуток на суму не менше трьох тисяч карбованців, а особливо великим розміром — на суму не менше п'ятнадцяти тисяч карбованців».

3. В абзаці другому частини третьої статті 149 слова «однієї тисячі карбованців» замінити словами «п'ять тисяч карбованців».

4. У статті 25:

в абзаці третьому частини четвертої слова і цифри «(стаття 155^3 частини 1, 2 і 3)» замінити словами і цифрами «(стаття 155^4 частини 1 і 2)»; після слів і цифр «(стаття 155^4 частина 2)» доповнити словами і цифрами «штучне підвищення і підтримання високих цін на товари народного споживання (стаття 155^5); незаконна торговельна діяльність (стаття 155^6 частина 1)».

II. Внести до Кримінально-процесуального кодексу Української РСР такі зміни і доповнення:

1. У частині першій статті 111 слова і цифри «частинами 1 і 4 статті 154» замінити словами і цифрами «частиною 4 статті 154».

2. У частині другій статті 112 слова і цифри «частинами 2 і 3 статті 154» замінити словами і цифрами «частинами 1, 2 і 3 статті 154»; слово і цифри «статтями 155^3» замінити словами і цифрами «частинами 2 і 3 статті 155^3, статтями 155^5, 155^6».

3. Частину першу статті 425 після слів і цифр «частиною І статті 155^1» доповнити словами і цифрами «частиною І статті 155^3».

III. Внести до Кодексу Української РСР про адміністративні правопорушення (Відомості Верховної Ради Української РСР, 1984 р., додаток до № 51, ст. 1122; 1985 р., № 17, ст. 415; № 24, ст. 553, № 44, ст. 1056; 1986 р. № 15, ст. 326, № 27, ст. 539, № 52 ст. 1057; 1987 р., № 12, ст. 226, № 25, ст. ст. 453, 454, № 35, ст. 674, № 49, ст. 1009, № 50, ст. 1016; 1988 р., № 33, ст. 808, № 52, ст. 1184; 1989 р., № 19, ст. 182, № 22, ст. 236, № 49, ст. 673; 1990 р., № 5, ст. ст. 59, 60, № 12, ст. 194 № 18, ст. 278, № 20 ст. 313, № 22, ст. 367, № 34, ст. 501) такі зміни і доповнення:

1. Доповнити Кодекс статтями 160^3 і 160^4 такого змісту:

«Стаття 160^3 Продаж у підприємствах торгівлі (громадського харчування), що належать громадянам на праві власності, або в кооперативах товарів за підвищеними цінами

Продаж у підприємствах торгівлі (громадського харчування), які належать громадянам на праві власності, або в кооперативах чи інших об'єднаннях, що мають дозвіл на торговельно-посередницьку діяльність, товарів, які виділяються з державних ринкових фондів, або придбані ними в роздрібній мережі, за цінами, що перевищують встановлені роздрібні ціни на ці товари, з порушенням встановлених правил торгівлі, —

тягне за собою накладення на особу, яка прийняла рішення про підвищення цін, штрафу в розмірі від п'ятисот до однієї тисячі карбованців з конфіскацією цих товарів і вирученої грошей.

Дії, передбачені частиною першою цієї статті, вчинені повторно, —

тягнуть за собою накладення штрафу в розмірі від однієї тисячі до трьох тисяч карбованців з конфіскацією цих товарів та вирučених грошей.

Стаття 160^4. Незаконне виготовлення із готових промислових виробів нових товарів

Незаконне використання готових промислових товарів народного споживання як сировини або напівфабрикатів для виготовлення нових товарів з метою збуту —

тягне за собою накладення штрафу в розмірі до однієї тисячі карбованців з конфіскацією цих товарів та вирučених від їх реалізації грошей.

Дії, передбачені частиною першою цієї статті, вчинені повторно або якщо вартість використаного товару становить понад п'ятсот карбованців, —

тягне за собою накладення штрафу в розмірі від однієї тисячі до трьох тисяч карбованців з конфіскацією цих товарів та вирučених грошей».

2. Абзац перший частини другої статті 155 викласти в такій редакції:

«Продаж товарів зі складів, баз, з підсобних інших приміщень підприємств (організацій) державної торгівлі (громадського харчування) та споживчої кооперації на порушення встановлених правил, а так само приховування товарів від покупців, вчинені працівниками підприємств (організацій) державної торгівлі (громадського харчування) та споживчої кооперації, які не є службовими особами».

3. З частини першої статті 160 виключити слова «а також на автомобільних шляхах».

4. Статті 157, 160^2 і 208^1 викласти в такій редакції:

«Стаття 157. Дрібна спекуляція

Дрібна спекуляція, тобто скуповування та перепродаж з метою наживи товарів або інших предметів, на які встановлено державні роздрібні ціни, в підприємствах (організаціях) торгівлі, а так само інших підприємствах, що здійснюють реалізацію товарів або інших предметів населенню, якщо розмір наживи не перевищує трьохсот карбованців. —

тягне за собою накладення штрафу в розмірі від ста до трьохсот карбованців з конфіскацією предметів спекуляції та вирученої грошей».

«Стаття 160^2. Незаконна торговельна діяльність

Незаконна торговельна діяльність, тобто здійснення угод купівлі-продажу товарів чи інших предметів з ухиленням від реєстрації в установленому порядку з метою одержання неконтрольованого державою прибутку, якщо розмір наживи не перевищує трьохсот карбованців, —

тягне за собою накладення штрафу в розмірі від ста до трьохсот карбованців з конфіскацією цих товарів і вирučених грошей».

«Стаття 208^1. Порушення встановленого порядку вивезення за межі республіки товарів народного споживання чи інших матеріальних цінностей

Порушення встановленого порядку вивезення за межі республіки продуктів харчування, сировини або інших товарів і матеріальних цінностей —

тягне за собою накладення штрафу в розмірі до трьохсот карбованців з конфіскацією цих товарів і цінностей або без такої.

Ті ж дії, вчинені повторно або службовою особою з використанням свого службового стану, —

тягнуть за собою накладення штрафу в розмірі від трьохсот до однієї тисячі карбованців з конфіскацією товарів і цінностей».

5. Пункт 4 частини першої статті 24 викласти в такій редакції:

«4) конфіскація:

предмета, який став знаряддям вчинення або безпосереднім об'єктом адміністративного правопорушення;

грошей, одержаних внаслідок вчинення адміністративного правопорушення».

6. Назви глави 29, статей 313, 314, 315, назву і текст статті 316 після слів «постанови про конфіскацію предмета» доповнити словом «грошей».

7. Текст частин перших статей 313, 314, статті 315 після слів «об'єктом адміністративного правопорушення» доповнити словами «грошей, одержаних внаслідок вчинення адміністративного правопорушення».

8. У статті 221 і частині першій статті 294 цифри «160^2» замінити цифрами «160^2—160^4».

9. У частині першій статті 255:

у пункті 1:

в абзаці другому цифри «160^2» замінити цифрами «160^4»;

абзац двадцять перший після цифр «158» доповнити цифрами «160^4»;

доповнити пункт абзацом такого змісту: «податкових інспекцій (стаття 160^3)»;

пункт 1^1 після цифр «153» доповнити цифрами «160^3, 160^4».

10. У пункті 1 статті 313 цифри «160, 160^1, 160^2» замінити цифрами «160—160^4».

IV. Цей Закон набирає чинності з 1 липня 1991 року.

Голова Верховної Ради Української РСР
Л. КРАВЧУК.

м. Київ 25 червня 1991 року

«Пишемо» нову Конституцію України

ВЛАДА НА МІСЦЯХ

(МІРКУВАННЯ З ПРИВОДУ СЬОГОДЕННЯ РАД І ЇХНЬОГО МАЙБУТНЬОГО)

Незабаром мине два роки з того часу, як на конституційному рівні України відбулися зміни у системі Рад. Вони зачепили і республіканські, і місцеві представницькі органи. Після жовтня 1989-го ми пройшли крізь виборчі баталії, невпевнені перші кроки нових Рад, їх поступове змужніння. У грудні 1990-го з'явився Закон УРСР «Про місцеві Ради народних депутатів Української РСР та місцеве самоврядування».

Законів, як відомо, у нас приймають чимало — час такий! — але як їх виконують?

Своїми міркуваннями з цього приводу діляться працівники Секретаріату Верховної Ради УРСР Віктор Волонець, який має чималий досвід практичної роботи у Радах та в Секретаріаті Верховної Ради республіки, і фахівець з проблем державного і радянського будівництва, кандидат юридичних наук Микола Пухтинський.

І. З «ДВОГОЛОВІСТЮ» ПОКІНЧЕНО, АЛЕ...

Розпочнемо з того, що при розробці проекту Закону довелося подолати багато догматичних бар'єрів — «прописні істини» тих часів, коли Ради «царювали, але не правили»: принципи єдності системи Рад, демократичного централізму, подвійного підпорядкування, що виступали «китами» так званої командно-адміністративної системи.

Одне слово, прагнули, щоб Закон зумовив перетворення Рад у справжні центри місцевого самоврядування, реальної участі населення у вирішенні болючих проблем території, передачі влади Радам на місцях.

У Законі ці ідеї, на нашу думку, підкріплені конкретними економічними і фінансовими важелями, серед яких передусім фінансова самостійність Рад, гарантовані джерела доходів у їх бюджет, а також механізми, які дозволяють Радам та їх органам самостійно заробляти кошти для нормального соціально-економічного розвитку свого регіону. До того ж визначається ресурсний, базовий рівень місцевого самоврядування, Ради наділяються власною компетенцією, отримують можливість перерозподіляти між собою повноваження. На думку законодавця, це сприяє ініціативі, активному пошуку новітніх форм організації самоврядування.

Уже є і віддача. Завдяки отриманим можливостям Ради на місцях самостійно сформували свою структуру і штати, план і бюджет, покінчили з так званою двоголовістю. Нині в 10986 місцевих Радах республіки (99,1 відсотка від їх загальної кількості) поєднано посади голів Рад і голів виконавчих комітетів, приведено у відповідність структури Рад.

В умовах нестабільної економічної і соціально-політичної обстановки місцеві органи влади вводять в дію нові форми господарювання, розширюють підприємницьку діяльність. Зокрема, виступають засновниками спільних підприємств, встановлюють прямі виробничі зв'язки з іноземними фірмами, розвивають мережу малих підприємств, кооперативів тощо. В деяких областях почали утворювати промислово-торговельні об'єднання, товарно-сировинні біржі. Вони вже діють у Вінницькій, Луганській, Одеській, Харківській областях. Ради Волинської, Закарпатської, Львівської областей організують прикордонну торгівлю.

Спираючись на Закон, місцеві Ради залучають до свого бюджету кошти, вишукані за рахунок місцевих можливостей. У Волинській, Миколаївській, Херсонській, Черкаській, деяких інших областях джерелами поповнення місцевого бюджету є плата підприємств за забруднення повітряного басейну, прибутки комерційних магазинів, аукціонів, добровільні внески підприємств, організацій і кооперативів для вирішення соціально-економічних проблем, розповсюдження п'ятипроцентної позики та інші.

Набуває поширення практика утворення місцевими Радами цільових фондів.

Додаймо до цього зміни на краще в організаційній роботі Рад, пошук форм співробітництва з новими політичними об'єднаннями і громадськими формуваннями...

Як відомо, Закон дає простір для діяльності і органів територіального громадського самоврядування. В районах міст Києва, Дніпропетровська, Харкова утворено територіальні ради громадського самоврядування, які мають власні рахунки в банку, де зосереджуються відрахування з місцевого бюджету, а також кошти добровільних пожертвувань та з інших надходжень, ці кошти використовуються для поточного ремонту житла, благоустрою, подання матеріальної допомоги тощо. А в Подільському районі Києва, наприклад, на поточних рахунках шести діючих Рад територіального громадського самоврядування зосереджено близько мільйона карбованців.

Звичайно, ми далекі від думки стверджувати, що все у прийнятому Законі досконале. Як і не слід забувати, що далеко не всі у Радах психологічно готові до виконання положень Закону. Бо ми ж звикли до вказівок, роз'яснень, інструкцій...

ІІ. ЩО ЧЕКАЄ РАДИ ЗАВТРА!

Однак фактом є і те, що окремі положення Закону поки що не працюють не лише з вини місцевих Рад. Скажімо, Кабінет міністрів республіки до цього часу не визначив порядок передачі і перелік майна, що передається до складу комунальної власності, як це передбачалося постановою Верховної Ради Української РСР від 8 грудня 1990 року про порядок введення в дію Закону; не дав механізму розподілу до 20 відсотків товарів народного споживання, що виробляються на території Рад базового рівня. Не спрацьовують належним чином положення Закону щодо фінансових ресурсів місцевого самоврядування. Із 13 джерел, з яких мають повністю зараховуватися доходи у бюджет адміністративно - територіальної одиниці місцевого самоврядування базового рівня, використовуються здебільшого шість-сім. В результаті навіть з розширенням відповідно до Закону джерел прибуткової частини бюджетів у більшості Рад вони сформовані із значною недостачею коштів. У Луганській області, наприклад, потребують дотації місцеві бюджети понад третини адміністративно - територіальних одиниць базового рівня на загальну суму, що перевищує 148 мільйонів карбованців. У Чернігівській області з дефіцитом сформовано 65 відсотків місцевих бюджетів.

Вкрай повільно розробляються Кабінетом міністрів УРСР передбачені Законом нормативи бюджетної забезпеченості на одного жителя республіки як основи для визначення мінімальних розмірів місцевих бюджетів. Не відбувається істотних змін у розвитку зовнішньоекономічної діяльності місцевих Рад. Цей процес гальмується відсутністю комунальної власності, можливості розпоряджатися частиною товарів народного споживання, що виробляються на території Рад.

Незважаючи на те, що постановою Верховної Ради про введення в дію Закону ставилося завдання вирішити організаційні питання до 1 квітня поточного року, в деяких Радах — у Житомирській і Чернівецькій областях, 30 районних Радах республіки (з яких 19 — у тій же Житомирській області) — посади голови Ради і голови виконавчого комітету залишаються й досі непоєднаними.

Треба зважити і на те, що ефективна дія Закону можлива лише із застосуванням пакету інших важливих актів, зокрема, законів про власність, про пріоритетний розвиток села, про підприємництво, про зовнішньоекономічну діяльність, земельний кодекс та інших.

Слід мати на увазі, що Закон про місцеві Ради та місцеве самоврядування складався з оглядом на перехідний період. Після прийняття нової Конституції в нього необхідно буде вносити корективи. Які саме? Це не просте питання. Вже було кілька спроб відповісти на нього.

Майбутнє місцевих Рад обговорювалося на квітневій республіканській конференції, присвяченій концепції нової Конституції республіки, а також Верховною Радою щодо визначення принципових позицій концепції нової Конституції України. Своє ставлення до цього питання на сторінках газет, журналів висловлюють вчені, фахівці з радянського будівництва.

З чого ж слід виходити, міркуючи про завтрашній день місцевих Рад?

Насамперед, мабуть, з того, якої системи економічних, політичних, державно-правових відносин ми прагнемо, до яких форм організації влади йдемо. Зрозуміло, що тут можуть бути різноманітні підходи, зразки, моделі. Але який би не був політичний чи ідеологічний спектр, в цілому є згода щодо ринкових відносин, багатопартійності, оптимальної децентралізації (тобто місцевого самоврядування як такого), побудови правової держави з верховенством Закону і розподілом влад у центрі на законодавчу, виконавчу і судову, введення інституту президентства. Це тільки загальні формули, які вже знайшли відображення і підтримку в концепції нової Конституції України.

До чого ж вони ведуть у справі радянської організації влади? Чи залишатися їй у центрі, де діятимуть парламентські установи і виконавча влада в особі Президента та Кабінету міністрів? Риторичний зміст запитання можна було б посилити наголосом на те, а чи була в нас взагалі оця Радянська влада?

Мабуть, у ленінському розумінні (як «працююча корпорація») вона так і не склалася, бо влада монополізувалася у бюрократичних структурах. Щодо самої ідеї перенесення полісної організації влади Паризьких комунарів на державу, то цей експеримент, як засвідчила практика, виявився не досить вдалим.

Як же бути з місцевим рівнем? У концепції Конституції проголошена система місцевої державної влади і самоврядування, яка, зокрема, здійснюється через відповідні Ради народних депутатів. Безумовно, Ради на місцях повинні зберегтися, взявши у своїх попередниць позитивний досвід організації життя на відповідній території. У перехідний час вони будуть виконувати і функції місцевої державної влади з певними повноваженнями щодо їх реалізації.

Цікаво те, що, якими б радикальними не були уявлення про форми організації влади в республіках, по суті радянська організація на місцях у них зберігається. Це засвідчують проекти законів і вже чинні акти про місцеве самоврядування РРФСР, Молдови, Грузії, Прибалтійських республік. Цікаво і те, що Прибалтійські республіки, хоч і розпочали радикальні процеси реконструкції владних структур, проголосили свій суверенітет раніше за інших, так і не дійшли до вирішення питання про доцільність введення президентської форми правління, а на місцях, відповідно, залишили дещо реформовані радянські і виконавські структури.

Утворення в республіці інституту президентства поставило на порядок денний вирішення проблеми співвідношення виконавчої влади в центрі і на місцях. Президенту, якщо він не хоче бути «паперовим», потрібні територіальні важелі, без яких він не зможе проводити регіональну політику, забезпечувати виконання законодавчих актів.

Механізм, запропонований у концепції нової Конституції, ще потребує свого осмислення. У концепції уповноваженим Президента на місцевому рівні є голова відповідної Ради, який є одночасно головою виконавчого комітету, якого Президент затверджує або визнає його повноваження і який, нарешті, обирається безпосередньо населенням. Погодьтеся, конструкція дещо ускладнена. Може, звернутися до зарубіжного досвіду і дещо її спростити? В проекті Конституції доцільно також передбачити засоби впливу на представників Президента, їх відповідальність.

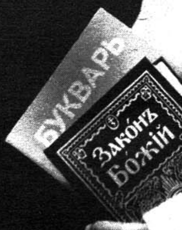
Система місцевих Рад буде зміцнюватися в зв'язку з їх обранням на нових політичних засадах. Напевне, потрібно буде значно скоротити чисельність депутатського корпусу, щоб робота Рад стала врешті-решт дійовою.

Безумовно, розвиватимуться правові засади інших ланок системи місцевого самоврядування: органів територіального громадського самоврядування, форм безпосереднього волевиявлення населення. Проте усі ці турботи варті того шляху, на який стали місцеві представницькі органи, всі ланки місцевого самоврядування.

На фото Андрія Котлярчука: Віктор Волонець та Микола Пухтинський.

Ярема ГОЯН

Слово про

ВЕЛИКА І ДАВНЯ МРІЯ УКРАЇНЦІВ ПРО СВОЮ НАЦІОНАЛЬНУ ШКОЛУ. ЇЇ МОЖНА ХІБА ЩО ПОРІВНЯТИ З ВІЧНОЮ СПРАГОЮ ДО ВОЛІ, ЯКУ ЖЕРТОВНО ВИБОРЮВАЛИ ЦІЛІ ПОКОЛІННЯ І ЯКА УРОЧО ЗАСВІТИЛА НАМ ПЕРЕД ЗОРЕЮ ТРЕТЬОГО ТИСЯЧОЛІТТЯ. ВАЖКО НЕСЕМО ЧЕРЕЗ УСЮ ІСТОРІЮ ХРЕСТ СВОЄЇ ДОЛІ, БО І ДОСІ В СКЛАДНИХ БОРІННЯХ ЗДОБУВАЄМО СОБІ НА ВЛАСНІЙ ЗЕМЛІ І РІДНУ ШКОЛУ, І НЕЗАЛЕЖНУ УКРАЇНУ.

СВІТИТЬ з далини літ дитинство пречистою зорею, бо хоч виростало серед бідності і тяжких повоєнних тривог, зате щодня дарувало мені Україну. Вона одна, як сонце в небі, і світла її не заслонити, як хмарці не заступити сонця. Родинне світло України являється мені з білих островів дитинства доброї сповідальної години, коли думка і чуття горнуться до найсвятішого, і вихоплює з туману споминів, здається, давно забуте і незначне, а разом з тим таке незабутнє, велике і вічне. Бо то в маленькій грудці землі або клаптику неба, квітучій гілці чи росинці на траві, ластів'їному гніздечку під стріхою чи знайденому колосочку на стерні теплює любов'ю Україна.

...Бачу в прикарпатському селі Микулинцях під стародавнім Снятином високу, стрімку і круту гору, а на горі стоїть школа. Вузенька стежка так же круто дереться вгору і повоєнної осені веде мене, найщасливішого в світі, до школи. Мама і тато кажуть, що це рідна школа і тому її треба любити. Я ще не розумію, чому школу названо рідною, але тому, що мама пошили мені торбину на книжки з найкращої вишиваної подушечки і дали нову вишивану сорочку, як до церкви, приймаю ці слова на віру і йду до школи, як до рідного дому.

А з-під гори б'є джерело — весело, бурхливо, грайливо, виносить з глибин землі піщинки і різнобарвні камінці. Ми біжимо до джерела вранці, щоб причаститись перед школою ковтком чистої холодної води, і спрагло припадаємо, вертаючись додому. Дивуємося з великого чуда — джерело родить воду, і вона шумно біжить униз грайливим струмком аж до річки Прут, що широко і привільно пливе долиною кудись далеко-далеко. Ми бачили з вікон школи спокійне і повноводе русло, сіножаті за рікою і сині Карпати вдалині, бачили зелене, мальовниче своє Покуття — милий, рідний край, на верховині краєвиду якого світилася рідна школа.

Ховаються за обрій літа, а мені не забути ні рідної школи на горі, куди приніс у вишиваній торбині книжки і зошити, як молитву до церкви, ні крутої гори, на яку видряпувався щодня, ні пречистого джерела під горою, де ми вперше відчули смак води з отчої землі. Все це ті дива, які відкриваємо в дитинстві, а вони дарують любов до України.

Думаю про ще одне джерело в цьому краєвиді покутського краю, що світить мені з далекої зорі життя. Воно струмує в Залуччі над Черемошем (так з давніх-давен називали моє село) і дарує Черемошеві холодну і таку чисту воду, чистішої за яку я ніколи не бачив на світі. Ми раділи цьому джерелу, бо вірили, що це завдяки йому вода в річці така чиста, аж в найбільших глибинах видно на дні камінці. Черемош гнав бистру воду, летів з гір на покутські долини, щоб недалеко за моїм селом, на межі з Буковиною, зустрітися з Прутом. Зливалися в одне два русла — тихе і бистре, як поєднують долі дві різні натури, увесь вік доповнюючи одна одну. Сходилися докупи два джерела, щоб плисти разом далі, до самого моря, де багато простору, сонця і волі.

Небесну таїну життя і вічності народу криють у собі місця, де зливаються ріки. Там, де зійшлися русла Дніпра і Десни, постав у величній красі наш золотоверхий Київ. Там, де Почайна дарувала свою пречисту водицю Дніпру, тисячу літ тому була охрещена Русь-Україна, а хрест у руках святого Володимира на дніпровській кручі береже і ясні зорі, і тихі води, і люд хрещений, і край веселий. Там, де поріднили свої води Черемош і Прут, що випливають із самого серця Карпат, сто років тому в селі Заваллі, що через поле від мого Залуччя, зійшов перший паросток галицької Січі. Вона берегла козацьку славу Запорозької Січі і на зорі двадцятого століття, коли Україна в кривавих боях виборювала соборність і самостійність, віддала своїх найкращих синів на олтар великої і невмирущої ідеї.

Образ бережечків, які трепетно несуть на двох долоньках джерельце, що народжує ріку, образ берегів, яких не розділяє, а єднає ріка, образ двох злитих рік, що являють світові диво, рідниться з символом двох побратаних слів, які змалку вимовляємо як одне, нероздільне, любе слово.

Рідний, рідна, рідне — корінь роду і народу. Рідна мама і рідний тато, рідна земля і рідна Україна, рідна мова і рідна школа...

Святі слова тримають нас на світі і вчать любові до берегів, між якими з віків і у віки тече ріка нашого народу, нашої нації, нашої України! Школу (так, саме школу!) поставили українці в один ряд з такими словами, які рівноцінні життю, — мама, Україна, мова.

Велика і давня мрія українців про свою національну школу. Її можна хіба що порівняти з вічною спрагою до волі, яку жертовно виборювали цілі покоління і яка урочо засвітила нам перед зорею третього тисячоліття. Важко несемо через усю історію хрест своєї долі, бо і досі в складних borіннях здобуваємо собі на власній землі і рідну школу, і незалежну Україну.

Ми, українці, — нація, яка споконвіку прагне багато знати, а це утверджує нашу віру, що вічно будемо на цій землі. Нас віками мордували, палили і різали, нищили і гноїли в концтаборах, морили голодом і розстрілювали державність, втоптували в землю і забороняли мову, а ми відроджуємося, живемо, ростемо і дужчаємо, воскресаємо з вічності і сяємо на світовому небозводі іншим народам, бо маємо незнищенне начало — освіту.

ЯК ЦЕРКВА ростить віру в Бога, так школа плекає розум нації. Давні і добрі традиції шанобливого, святого ставлення до освіти живуть на теренах України. Доступ до знань відкрила своєму люду Київська княжа держава і була чи не першою в цій справі серед країн Європи. Але татаро-монгольська орда і польська неволя тяжко вдарили під корінь квітуче древо української культури. Та не звалили його дужого стовбура. В обороні віри і мови народу стали по всій Україні братства, школи яких за своїм демократичним духом та рівнем освіти стояли так високо, що й сусіди заглядали в їх вікна за світлом мудрості. Відродження і розвій культури забуяли з новою силою — митрополит Петро Могила відкрив у Києві академію, відбудував церкву із залишків зруйнованої монголами Десятинної церкви як символ воскресіння нації, а в пам'ять цієї події в 1635 році як живий свідок історії була посаджена липа. Вона і досі росте на Старокиївській горі на давніх руїнах церкви і княжих палат і простягає віти-руки з минулого, щоб потиснути руку прийдешньому.

Україна зазнала багато лиха за свою долю, і ніколи їй, неньці рідній, на своєму віку і не передихнути від ворога. І завжди було так, що перший удар супостат наносив їй під серце — нищив школу і мову.

Дзвонили в Переяславі дзвони, присягали козаки на вірність московському цареві. Братню думу думали лицарі козацькі на Переяславській Раді і не гадали, що запродаються в рабство навіки, що зашморг кріпацтва уже кинутий з Москви і задушить Україну, що то лунає похоронне подзвіння по школі козацької держави, де жив вільний, пісенний і освічений народ, якому за грамотністю навряд чи була рівня в середньовіччі.

І знову дерево хитнулося, але не впало. Вийшов з самого вогню кріпацького пекла Тарас Шевченко і заговорив до своєї убогої матері-України як пророк, і розбудив націю, і залишив нам на віки своє заповітне:

Не дуріте самі себе,
Учітесь, читайте,
І чужому научайтесь,
Й свого не цурайтесь.

Всесильна поривом до світла українська душа. Це вона в борні і стражданнях силами самого народу, гнобленого і гнаного, будує найкоштовніший і найвищий у світі палац — рідну школу. Великий Тарас, закликаючи «громадою обух сталить», вірив, що громадою можна і освіту вибороти для народу, і після тяжкої солдатчини створив на схилі віку для українських дітей «Буквар», і засвітив як зорю надії. І з вічності народного духу стають по всій Україні «Громади», як світлі духовні острови, на яких знову виростала відроджена рідна школа. Та недремне самодержавне око люто зиркнуло з Москви на ці розсадники «сепаратизму». І «Громади» були заборонені, як українська мова, якої, за валуєвським указом, ніколи не було, немає і не може бути.

Не дрімало жандармське око і в Австро-Угорській імперії, де українського духу теж сахалися, як чорт ладану, і шкодили його розвою. Але дух України, як неопалима купина, воскресає в годину найчорнішого затемнення, у його незнищенність народ вірить, як у молитву. Розбуджена друкованим українським словом «Русалки Дністрової», яка прийшла на світ в ту урочу годину, коли зоря волі засвітила кріпакові Тарасові, Галичина стурбовано заговорила — про школу для своїх дітей. Львівська «Громада» в 1868 році створила товариство «Просвіта», яке поклало собі за мету спізнати краще свій народ та взятися за його освіту, рятувати від полонізації та русифікації на всій Україні. Просвітянство через п'ять років збагатилося ще однією великою і поважною силою — заснувалося Літературне товариство імені Т. Г. Шевченка (пізніше Наукове товариство імені Т. Г. Шевченка), своєрідна національна українська академія наук, яка своєю працею здобула славу не лише на Україні, але й в далеких краях.

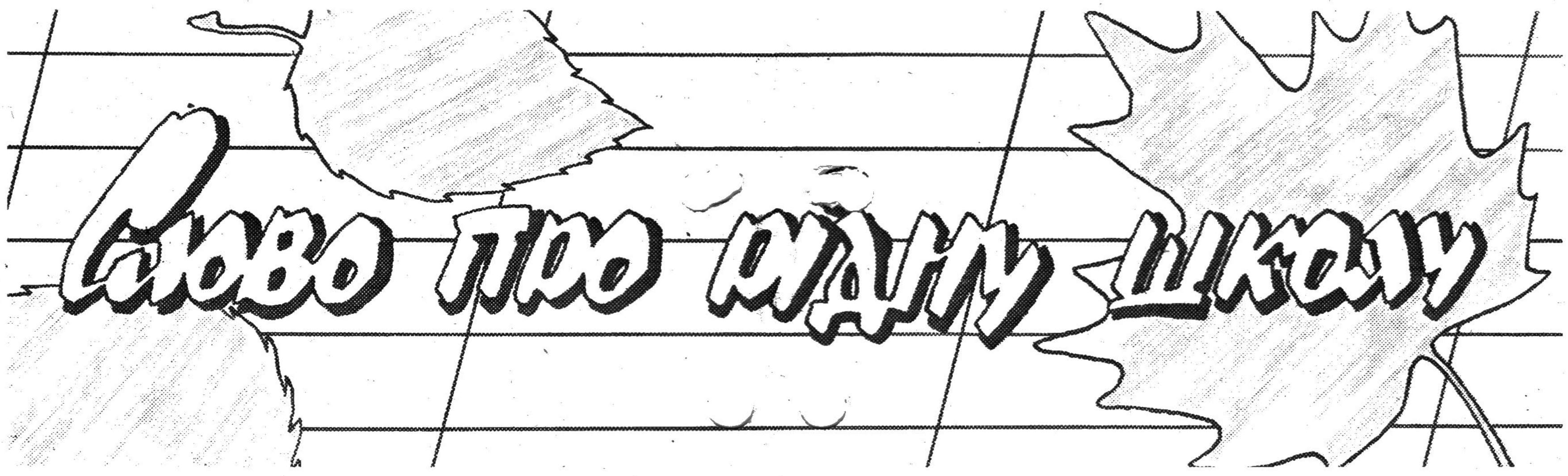
І все-таки галичанин чув, як не перестає боліти його душа: то страждала почасти й від байдужості землячків, та здебільшого від утисків уряду українська школа. Надії на парламент, на крайовий галицький сейм, де переважала польська більшість, були марні.

Рідну школу, як рідну хату, може збудувати тільки громада, тільки любов щира до власної долі. Ця думка визріла в тяжких змаганнях за бутність свою як народу, бо велика правда була в словах просвітителя Костя Левицького: «Хто має школу, той має нарід». Творці «Просвіти» Анатоль Вахнянин, Омелян Партицький, Корнило Сушкевич, Омелян Огоновський, Амврозій Яновський та їхні побратими засновують (рівно 110 років тому) нову масову народну організацію «Руське товариство педагогічне» (згодом «Українське педагогічне товариство», а з 1926 року — Товариство «Рідна школа»).

Важко з
школа» со
цем, бо не
був для ук
ціонального
ред вимог
товариства
чальних за
чергу в у
наріях, рів
кій і польс
вадити в ук
українську
на вчитель
ях — пору
ську пробл
ти у видан
ною мовою
ло турбото
вчителів на
їх побут і
помогу ск
скорочення
педагогів д
ливо зверн
ку вимогу
викликану
лів-україн
ців: керува
винні с
ності,
шість сере

РАД
сло
бо
зна
ве
мама і та
дала їм
зом з сі
будув
тури
грошей.
і надією
ли в селі
ще як м
дім», зам
на «клуб
що зміна
випадково
ступна р
вом «рід
ротьбу,
з нашої
я, наївни
ся, чому
ської мо
су назива
підручни
«Родная
просту г
мали «в
лісти» д
кації наш
Летять
цілі стол
школа щ
бі тих пр
на мати
що і ді
жили тим
лишилися
обороні
хотіли м
нями над
Читаю
му зібр
Франка
освіти в
вперше
налі «
(1893 рі
рон. Пис
знав на
тогочасно
викриває
цької шк
українськ
на неї у

Ярема ГОЯН

Як ЦЕРКВА ростить віру в Бога, так школа плекає розум нації. Давні і добрі традиції шанобливого, святого ставлення до освіти живуть на теренах України. Доступ до знань відкрила своєму люду Київська княжа держава і була чи не першою в цій справі серед країн Європи. Але татаро-монгольська орда і польська неволя тяжко вдарили під корінь квітуче древо української культури. Та не звалили його дужого стовбура. В обороні віри і мови народу стали по всій Україні братства, школи яких за своїм демократичним духом та рівнем освіти стояли так високо, що й сусіди заглядали в їх вікна за світлом мудрості. Відродження і розвій культури забуяли з новою силою — митрополит Петро Могила відкрив у Києві академію, відбудував церкву із залишків зруйнованої монголами Десятинної церкви як символ воскресіння нації, а в пам'ять цієї події в 1635 році як живий свідок історії була посаджена липа. Вона і досі росте на Старокиївській горі на давніх руїнах церкви і княжих палат і простягає віти-руки з минулого, щоб потиснути руку прийдешньому.

Україна зазнала багато лиха за свою долю, і ніколи їй, нені рідній, на своєму віку і не передихнути від ворога. І завжди було так, що перший удар супостат наносив їй під серце — нищив школу і мову.

Дзвонили в Переяславі дзвони, присягали козаки на вірність московському цареві. Братню думу думали лицарі козацькі на Переяславській Раді і не гадали, що запродаються в рабство навіки, що зашморг кріпацтва уже кинутий з Москви і задушить Україну, що то лунає похоронне подзвіння по школі козацької держави, де жив вільний, пісенний і освічений народ, якому за грамотністю навряд чи була рівня в середньовіччі.

І знову дерево хитнулося, але не впало. Вийшов з самого вогню кріпацького пекла Тарас Шевченко і заговорив до своєї убогої матері-України як пророк, і розбудив націю, і залишив нам на віки своє заповітне:

Не дуріте самі себе,
Учітесь, читайте,
І чужому научайтесь,
Й свого не цурайтесь.

Всесильна поривом до світла українська душа. Це вона в борні і стражданнях силами самого народу, гнобленого і гнаного, будує найкоштовніший і найвищий у світі палац — рідну школу. Великий Тарас, закликаючи «громадою обух сталить», вірив, що громадою можна і освіту вибороти для народу, і після тяжкої солдатчини створив на схилі віку для українських дітей «Буквар», і засвітив як зорю надії. І з вічності народного духу стають по всій Україні «Громади», як світлі духовні острови, на яких знову виростала відроджена рідна школа. Та недремне самодержавне око люто зиркнуло з Москви на ці розсадники «сепаратизму». І «Громади» були заборонені, як українська мова, якої, за валуєвським указом, ніколи не було, немає і не може бути.

Не дрімало жандармське око і в Австро-Угорській імперії, де українського духу теж сахалися, як чорт ладану, і шкодили його розвою. Але дух України, як неопалима купина, воскресає в годину найчорнішого затемнення, у його незнищенність народ вірить, як у молитву. Розбуджена друкованим українським словом «Русалки Дністрової», яка прийшла на світ в ту урочу годину, коли зоря волі засвітила кріпакові Тарасові, Галичина стурбовано заговорила про школу для своїх дітей. Львівська «Громада» в 1868 році створила товариство «Просвіта», яке поклало собі за мету спізнати краще свій народ та взятися за його освіту, рятувати від полонізації та русифікації на всій Україні. Просвітянство через п'ять років збагатилося ще однією великою і поважною силою — заснувалося Літературне товариство імені Т. Г. Шевченка (пізніше Наукове товариство імені Т. Г. Шевченка), своєрідна національна українська академія наук, яка своєю працею здобула славу не лише на Україні, але й в далеких краях.

І все-таки галичанин чув, як не перестає боліти його душа: то страждала почасти й від байдужості землячків, та здебільшого від утисків уряду українська школа. Надії на парламент, на крайовий галицький сейм, де переважала польська більшість, були марні.

Рідну школу, як рідну хату, може збудувати тільки громада, тільки любов щира до власної долі. Ця думка визріла в тяжких змаганнях за бутність свою як народу, бо велика правда була в словах просвітителя Костя Левицького: «Хто має школу, той має нарід». Творці «Просвіти» Анатоль Вахнянин, Омелян Партицький, Корнило Сушкевич, Омелян Огоновський, Амврозій Яновський та їхні побратими засновують (рівно 110 років тому) нову масову народну організацію «Руське товариство педагогічне» (згодом «Українське педагогічне товариство», а з 1926 року — Товариство «Рідна школа»).

Важко здобувала «Рідна школа» собі місце під сонцем, бо нелегким, тернистим був для українців шлях національного відродження. Серед вимог новоутвореного товариства — надати у навчальних закладах, у першу чергу в учительських семінаріях, рівні права українській і польській мовам; впровадити в українських школах українську документацію, а на вчительських конференціях — порушувати й українську проблематику; допомогти у виданні підручників рідною мовою. Товариство жило турботою про підготовку вчителів народних шкіл, про їх побут і оплату праці, допомогу сиротам і вдовам, скорочення строку служби педагогів до 35 років. Важливо звернути увагу і на таку вимогу «Рідної школи», викликану утисками вчителів-українців і дітей-українців: керувати школами повинні [illegible] тієї національності, [illegible] ста[illegible]ть більшість серед школярів.

Радісно вимовляю слова «Рідна школа», бо вони мені добре знані з дитинства. Так величали школу мої мама і тато, бо ця школа дала їм освіту, бо вони разом з сільською громадою будув[illegible]ці осер[illegible]ч культури [illegible]жко [illegible]облених грошей. Так само з любов'ю і надією на краще збудували в селі народний дім, або ще як ми казали «рідний дім», замінений після війни на «клуб». Розумію тепер, що зміна у назві сталась не випадково, що це тиха, підступна реакція вела зі словом «рідний» запеклу боротьбу, щоб вивітрити його з нашої пам'яті назавжди. А я, наївний, дитиною дивувався, чому підручник з російської мови для другого класу називався на відміну від підручника з української «Родная речь». Ось таку непросту головоломку придумали «великі інтернаціоналісти» для початку русифікації наших дітей...

Летять роки, десятиріччя, цілі століття, а українська школа ще так і не здобула собі тих прав, які вона повинна мати у себе вдома. Бачу, що і діди, і прадіди наші жили тими ж клопотами, що лишилися й нам, ставали в обороні рідної школи і не хотіли миритися із знущаннями над нею.

Читаю в п'ятдесятитомному зібранні творів Івана Франка статтю «До історії освіти в Галичині», яка була вперше опублікована в журналі «Киевская старина» (1893 рік) за підписом «Мирон». Письменник, що сам пізнав на собі усі неправди тогочасної шкільної науки, викриває фарисейство галицької шляхти в ставленні до української школи. Звертаю на неї увагу, бо половина її присвячена подіям, які відбувалися сто п'ятдесят років тому в моєму рідному селі і так гнівно засуджені нашим Каменярем.

«Найкращою характеристикою тих «ліберальних зусиль», — пише Іван Франко, — служить ось такий документ, який люб'язно передав мені О. Гаморак із Стецеви, повіту Снятинського (на Покутті). Документ цей — скарга селян села Залуччя над Черемошем до декана городенського як урядового наглядача шкільного проти пригнічень, які допускав місцевий поміщик через школу». Далі письменник наводить копію цього «чудового документу», з якого дізнаємося про явну наругу пана Айваса над селянами та їхньою школою. Селяни з болем пишуть, що громада сама поклала школу і вже п'ятнадцять років її утримує, платить учителеві, щоб учив дітей читати, писати й співати. Але пан Айвас страшно знущається з учителів: Григора Воєвідку побив, закував у кайдани разом з рекрутами, хоч він і горбатий, а другого вчителя Данила Воєвідку теж закував у кайдани і відправляє на військову службу, хоч три брати його вже у жовнірах. Хлопців беруть від плуга, аби забули азбуку, тому, видимо, що нас, бідних простаків, ніколи не допустять до науки. Чуємо, скаржаться селяни, що по світах німих і глухих вчать читати, а ми ні глухі, ні німі, а біда лиш у тому, що пан не любить нашу школу. Селяни просять порятувати їх, «аби наша наука в школі наших дітей назавше була».

«Який красномовний і хвилюючий цей безграмотний, незграбними кирилівськими буквами написаний документ, — робить висновок Іван Франко. — Ось серед яких сумних обставин зароджувалася і росла руська народна школа в Галичині!»

Скорботно дивиться мені в вічі з середини минулого століття тривога моїх односельців з-над Черемоша, серед яких знаходжу і ім'я Миколи Гояна, що теж поставив свій підпис під селянською суплікою. Земляків позбавляли розуму, як сонця. А в народі правду кажуть: якщо Бог хоче покарати, то відбере розум. Бо що то людина чи ціла нація можуть зробити на світі без освіти і знань? Хіба що схилити голову до землі і запрягтися в плуга, як підступно запрягли три століття тому в чорний плуг Україну!

Тож слава і хвала «Рідній школі», яка подвижництвом її творців і вчителів піднімала очі нації від землі до неба, аби народ побачив за плугом сонце і рай, який є не тільки в небі, а може роботящими умами і роботящими руками відкритися нам в Україні. «Рідна школа» створила в Галичині народні вчительські школи, семінарії, ліцеї, гімназії, дитячі садки, хати-читальні, курси і гуртки з українознавства. Духовним набутком народу стали видані товариством серії книжок для дітей, журнали «Дзвінок», «Світ дитини», «Рідна школа», «Юнацька думка», «Учитель», «Учительське слово», «Вогні» та інші.

Жаль, що ця добра струна, яка звучала музикою відродження для народу, так нежданно обірвалася в 1939 році, коли, здавалося б, у визволеному від польських панів і возз'єднаному краї вона повинна була зазвучати на повну силу як тисячоголосий оркестр національного творення...

Півстоліття мовчала обірвана струна. І ось тепер, у довгожданий час нашої молодої демократії, ця струна душі народної забриніла-заспівала на всю Україну, в добрій надії на Ренесанс української нації і держави. Освітяни з усіх регіонів України і посланці «Славутича», цього українського духовного материка в Москві, зібралися до Львова та відновили «Рідну школу» як конфедерацію самостійних крайових товариств республіки. Сталося те, що за справедливими законами буття повинно було статися: через сто років організація, якій дав життя народ, народилася вдруге.

Віримо, що це народження буде щасливим, бо сталося воно на новому витку історії, коли проголошено суверенність України. «Рідна школа» як товариство всеукраїнське має стати однією з могутніх духовних підвалин у побудові нашої суверенної держави. Вперше в долі нації настала така нова доба, коли державна освітянська справа і подвижництво громади, які імперські режими вічно тримали в розбраті, повинні злитися в єдине загальнонародне русло, як зливаються ріки, бо є в них один материк — рідна Україна.

Велике слово — Рідна. Повеличаймо ним свою національну школу і допоможімо їй стати справді рідною, бо вона ще сиротою ходить по своїй землі. А в школи, як і в народу, одна мати — Україна. Вона вже пригортає своє дитя теплою рукою, творить для розвою шкільництва нові — людяні! — закони, бере під державний захист мову, як цього вимага-

ГОЛОС України

…увала «Рідна …місце під сон… …ким, тернистим …нців шлях на… …дродження. Се… …новоутвореного … надати у нав… …дах, у першу …ельських семі… …рава українсь… …й мовам; впро… …нських школах …кументацію, а …их конференці… …вати й україн… …тику; допомог… …ідручників рід… …Товариство жи… …про підготовку …дних шкіл, про …лату праці, до… …ам і вдовам, …року служби …35 років. Важ… … увагу і на та… …Рідної школи», …тисками вчите… …і дітей-україн… … школами по… …єї …іональ… …тан…ть біль… …колярів.

присвячена подіям, які відбувалися сто п'ятдесят років тому в моєму рідному селі і так гнівно засуджені нашим Каменярем.

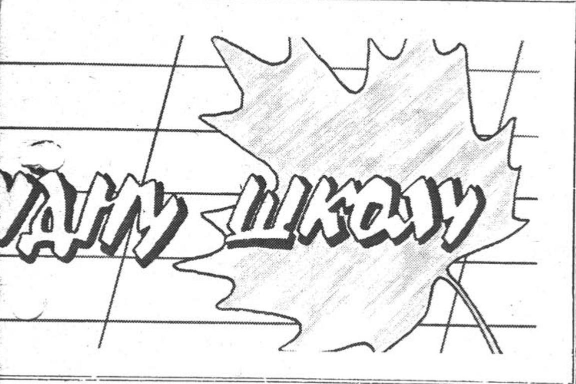
«Найкращою характеристикою тих «ліберальних зусиль», — пише Іван Франко, — служить ось такий документ, який люб'язно передав мені О. Гаморак із Стецеви, повіту Снятинського (на Покутті). Документ цей — скарга селян села Залуччя над Черемошем до декана городенського як урядового наглядача шкільного проти пригнічень, які допускав місцевий поміщик через школу». Далі письменник наводить копію цього «чудового документу», з якого дізнаємося про явну наругу пана Айваса над селянами та їхньою школою. Селяни з болем пишуть, що громада сама поклала школу і вже п'ятнадцять років її утримує, платить учителеві, щоб учив дітей читати, писати й співати. Але пан Айвас страшно знущається з учителів: Григора Воєвідку побив, закував у кайдани разом з рекрутами, хоч він і горбатий, а другого вчителя Данила Воєвідку теж закував у кайдани і відправляє на військову службу, хоч три брати його вже у жовнірах. Хлопців беруть від плуга, аби забули азбуку, тому, видимо, що нас, бідних простаків, ніколи не допустять до науки. Чуємо, скаржаться селяни, що по світах німих і глухих вчать читати, а ми ні глухі, ні німі, а біда лиш у тому, що пан не любить нашу школу. Селяни просять порятувати їх, «аби наша наука в школі наших дітей назавше була».

«Який красномовний і хвилюючий цей безграмотний, незграбними кирилівськими буквами написаний документ, — робить висновок Іван Франко. — Ось серед яких сумних обставин зароджувалася і росла руська народна школа в Галичині!»

Скорботно дивиться мені в вічі з середини минулого століття тривога моїх односельців з-над Черемоша, серед яких знаходжу і ім'я Миколи Гояна, що теж поставив свій підпис під селянською суплікою. Земляків позбавляли розуму, як сонця. А в народі правду кажуть: якщо Бог хоче покарати, то відбере розум. Бо що то людина чи ціла нація можуть зробити на світі без освіти і знань? Хіба що схилити голову до землі і запрягтися в плуга, як підступно запрягли три століття тому в чорний плуг Україну!

Тож слава і хвала «Рідній школі», яка подвижництвом її творців і вчителів піднімала очі нації від землі до неба, аби народ побачив за плугом сонце і рай, який є не тільки в небі, а може роботящими умами і роботящими руками відкритися нам в Україні. «Рідна школа» створила в Галичині народні вчительські школи, семінарії, ліцеї, гімназії, дитячі садки, хати-читальні, курси і гуртки з українознавства. Духовним набутком народу стали видані товариством серії книжок для дітей, журнали «Дзвінок», «Світ дитини», «Рідна школа», «Юнацька думка», «Учитель», «Учительське слово», «Вогні» та інші.

Жаль, що ця добра струна, яка звучала музикою відродження для народу, так нежданно обірвалася в 1939 році, коли, здавалося б, у визволеному від польських панів і возз'єднаному краї вона повинна була зазвучати на повну силу як тисячоголосий оркестр національного творення...

…Ю вимовляю «Рідна школа», …и мені добре … дитинства. Так …ли школу мої … бо ця школа …у, бо вони ра…кою громадою …осер… … куль…о … …облених …само з любов'ю …краще збудува…одний дім, або …зали «рідний …ий після війни …озумію тепер. …азві сталась не … це тиха, під… …я вела зі сло… … запеклу бо… …вивітрити його …ті назавжди. А …тиною дивував… …ручник з росій… …ія другого кла… …на відміну від …з української …». Ось таку не… …ломку приду… … інтернаціона… …очатку русифі… …дітей...

…и, десятиріччя, … а українська … і не здобула со… …кі вона повин… …е вдома. Бачу, … прадіди наші … клопотами, що …ам, ставали в …ї школи і не …ися із знущан…

…'ятдесятитомно… … творів Івана …ю «До історії …ині», яка була …ікована в жур… …кая старина» … підписом «Ми… …ик, що сам пі… …усі неправди …ільної науки, …исейство гали… …в ставленні до …коли. Звертаю …бо половина її

Півстоліття мовчала обірвана струна. І ось тепер, у довгожданий час нашої молодої демократії, ця струна душі народної забриніла-заспівала на всю Україну, в добрій надії на Ренесанс української нації і держави. Освітяни з усіх регіонів України і посланці «Славутича», цього українського духовного материка в Москві, зібралися до Львова та відновили «Рідну школу» як конфедерацію самостійних крайових товариств республіки. Сталося те, що за справедливими законами буття повинно було статися: через сто років організація, якій дав життя народ, народилася вдруге.

Віримо, що це народження буде щасливим, бо сталося воно на новому витку історії, коли проголошено суверенність України. «Рідна школа» як товариство всеукраїнське має стати однією з могутніх духовних підвалин у побудові нашої суверенної держави. Вперше в долі нації настала така нова доба, коли державна освітянська справа і подвижництво громади, які імперські режими вічно тримали в розбраті, повинні злитися в єдине загальнонародне русло, як зливаються ріки, бо є в них один материк — рідна Україна.

Велике слово — Рідна. Повеличаймо ним свою національну школу і допоможімо їй стати справді рідною, бо вона ще сиротою ходить по своїй землі. А в школи, як і в народу, одна мати — Україна. Вона вже пригортає своє дитя теплою рукою, творить для розвою шкільництва нові — людяні! — закони, бере під державний захист мову, як цього вимагають норми цивілізованого суспільства. Та життя свідчить, що важко, навіть з допомогою державних законів, пробивати бюрократичний намул, тож хай громада дасть рідній школі сили для праці на славу отчого краю. Вдарять у правічній чистоті відмулені джерела і породять велику ріку; і потече вона привільно через усю Україну, і забратає навіки два її береги, лівий і правий, як два святі для нас слова — Рідна Школа.

Радіє душа, що свою першу родинну світлинку посилає «Рідній школі» і видавництво «Веселка». Ми передчували, що «Рідна школа» возродиться до життя, і вже давно працювали разом з письменником Володимиром Лучуком над випуском збірника вибраного із журналу «Дзвінок», який веселчанською родиною оце благословляємо до читача. Відкриваємо ним видавничу бібліотеку «Рідній школі», і хай першим у цій роботі над програмою українського відродження, такій дорогій для душі, весело й обнадійливо пролунає дзвінок і з минулого покличе в краще і щасливіше завтра.

Школа і дзвінок народжуються разом. Як дитина приходить на світ і своїм криком життя звеселяє маму, так і дзвінок веселим голосом розбуджує школу. Тому й першим у книжковому вирію веселчанської бібліотеки «Рідній школі» ми випускаємо «Дзвінок». Хай пролунає він заклично на всю Україну і збере в рідній школі велику народну громаду, яка працею і любов'ю пробудує її. А серед будівничих стане і наша веселчанська родина, яка вже створила для рідної школи цілу видавничу програму: азбуки, букварі (починаємо в цьому році з «Букваря» Тараса Шевченка), читанки (серед них готуємо читанку С. Черкасенка «Рідна школа», яка вперше вийшла вісімдесят років тому), пісні-книжки, колядки, щедрівки, веснянки, книжки про національну символіку, «Біблію» для дітей, щорічні альманахи з народознавства «Червона калина» і для сімейного виховання «Світ дитини», збірники «Веселка», «Акорди», упорядковані Іваном Франком. Відроджуємо, як і «Дзвінок», журнали «Світ дитини», «Рідна школа», «Молода Україна», «Вогні» та інші видання для дітей, які виходили в Наддніпрянській Україні та в Галичині і несли народові найбільший скарб — освіту. Звертаємося до національних надбань, створених майстрами слова в Києві, Полтаві, Одесі, Дніпропетровську та в інших регіонах України в час українського відродження 20-х років, затоптаного чоботом сталінізму. Беремо все найкраще з доробку сучасних письменників, які пишуть для дітей, чекаємо від них нових творів, щоб їхнє слово чесно будувало світ української школи.

Не можу не признатися у ще одному передчутті. Десь на самому схилі так званого застою Олесь Гончар показав мені листи і рукопис літературних творів учнів Львівської середньої школи № 36 — писали діти з гуртка «Тронка», яким керувала вчителька Мирослава Зваричевська. Письменник захоплено говорив про дитячі твори, зачитував цілі абзаци, тішився чудовою образною мовою, прочитав слова «зорі світили і милосердно дивилися з неба на землю», посумнів і надовго задумався. Тоді, на щастя, ще не було планетарного чорнобильського лиха, але хлопці з України рік за роком марне гинули в Афганістані, жорстокість владарювала в світі і затьмила собою милосердя. І письменник заговорив з болем про вкрадене від нас милосердя, яке вчителька зуміла повернути дітям як душу нашого народу. Олесь Терентійович запитав, чи не знаю я, як колишній львів'янин, цієї справді народної вчительки. Я сказав, що знаю добре, бо ми якийсь час в молодості працювали в одній газеті, а потім вона, як і автор «Собору», зазнала гонінь за своє українолюбство.

— Обов'язково знайду час і поїду до Львова, де є такі мудрі діти і така чудова вчителька, — сказав Олесь Гончар, все ще бережно тримаючи твори, писані дитячою рукою, мовби зігрівався їх теплом.

Слова, безперечно, було дотримано. Олесь Гончар відвідав школу, де пробуджувала дитячі душі тронка — живий дзвіночок з українського степу. Прийшов до класу, а на дошці дитячою рукою, як і в творі про милосердя, було написано щиру правду: «Зустрічі з Вами ми чекали завжди».

Думаю, що так же завжди ми чекали зустрічі з рідною школою, чекали справедливості, яка не обминає її справжніх народних творців: громада обрала відповідальним секретарем відродженої освітянської організації на Львівщині вчительку Мирославу Зваричевську...

Не знаю чому, але складалося так, що десятки років підряд не випадало мені підніматися на снятинську гору відтоді, як крутою стежкою я важко вилазив по ній до школи ще першокласником. Та ось недавно доля привела мене сюди, і я здивовано побачив, що там нічого не змінилося. Хоча кажуть, що в дитинстві гори ввижаються високі-високі, а ріки глибокі-глибокі, але тут перебільшень не було: справді гора була крута, як і колись, і так само мирно струменіло джерело, стрімко вилася стежка, і тільки вздовж неї з'явилося вмуроване залізне поруччя.

Я сходив на гору своєю пам'ятною стежкою до рідної школи, і саме на цій дорозі чомусь прийшло на думку, що колись у Снятині виступав на вічі Іван Франко і казав: «учителем школа стоїть», а щоб школа стояла, над учителем має бути менше старшини, щоб ним не помикали, «як-то кажуть, і баба, і ціла громада».

Згадався мені на цьому осяйному шляху і один зимовий морозний день, який, власне, важко й забути. А трапилася тоді така пригода. Я ніяк не міг вилізти на обледенілу гору, спробував раз, удруге і втретє, але щоразу котився униз, обдираючи собі лице і руки. Як мені того дня хотілося потрапити до школи! Але я так і не зміг здолати крутизну і вернувся додому. Мені й досі соромно, що вернув з дороги і не домігся свого.

Пригода дуже давня і нібито й незначна, а стала добрим уроком на все життя. Рідну школу треба виборювати, поки живеш на землі, доки б'ється за її незалежність твій народ. І хоч і важкою буде борня, не ступати й кроку назад, бо твоя нація жертовно здобувала свою школу віками. Хай у цій борні світять з далини як незгасна віра слова великого краянина Василя Стефаника, викарбувані на його пам'ятнику край русівського шляху: «Любив свою дорогу і не сходив з неї ніколи».

Переймімося цією любов'ю і селянською вірністю, не сходімо з раз і назавжди обраної путі і не вертаймося з-під крутої гори, а сміливо йдімо на голос-дзвінок Рідної Школи.

Чуєте? Вона кличе, як мати, гуде, як вулик, чекає, як Україна.

МИ, УКРАЇНЦІ,— НАЦІЯ, ЯКА СПОКОНВІКУ ПРАГНЕ БАГАТО ЗНАТИ, А ЦЕ УТВЕРДЖУЄ НАШУ ВІРУ, ЩО ВІЧНО БУДЕМО НА ЦІЙ ЗЕМЛІ. НАС ВІКАМИ МОРДУВАЛИ, ПАЛИЛИ І РІЗАЛИ, НИЩИЛИ І ГНОЇЛИ В КОНЦТАБОРАХ, МОРИЛИ ГОЛОДОМ І РОЗСТРІЛЮВАЛИ ДЕРЖАВНІСТЬ, ВТОПТУВАЛИ В ЗЕМЛЮ І ЗАБОРОНЯЛИ МОВУ, А МИ ВІДРОДЖУЄМОСЯ, ЖИВЕМО, РОСТЕМО І ДУЖЧАЄМО, ВОСКРЕСАЄМО З ВІЧНОСТІ І СЯЄМО НА СВІТОВОМУ НЕБОЗВОДІ ІНШИМ НАРОДАМ, БО МАЄМО НЕЗНИЩЕННЕ НАЧАЛО — ОСВІТУ.

СОЦІАЛІЗМ ЧИ?..

ЯК СВІДЧИТЬ РЕДАКЦІЙНА ПОШТА, ПИТАННЯ ПРО ТЕ, «ЩО Ж МИ ВСЕ-ТАКИ БУДУЄМО», НИНІ ДОСИТЬ АКТУАЛЬНЕ І ХВИЛЮЄ НЕ ЛИШЕ НАРОДНОГО ДЕПУТАТА УРСР М. ПОРОВСЬКОГО («ГОЛОС УКРАЇНИ», № 115), А Й ТИСЯЧІ НАШИХ ЧИТАЧІВ-ВИБОРЦІВ. ОТЖЕ, ПРОДОВЖУЄМО РОЗМОВУ.

Думка спецкора

РЕМОНТ. ПЕРЕБУДОВА. ЧИ БУДІВНИЦТВО?

БАГАТЬОХ ЛЮДЕЙ СЬОГОДНІ НАДЗВИЧАЙНО ЦІКАВИТЬ, ЩО МИ БУДУВАЛИ, ЩО ЗБУДУВАЛИ, ЩО БУДУВАТИМЕМО НАДАЛІ ТА Й УЗАГАЛІ ЧИЇХ БАТЬКІВ МИ ДІТИ І КУДИ ЙДЕМО?

«Я хочу конкретно прочитати в парламентській газеті, яке суспільство ми збудували на Україні? Яке будуємо сьогодні і яке будемо будувати далі? — запитує С. Ратушний з села Оріховець Підволочиського району, що на Тернопільщині.

Останнім часом всі ми так захопилися нищівною критикою існуючої нині системи, що часом замислюєшся: а чи було в ній щось привабливе, щось таке, що дійсно можна було б назвати перевагами соціалізму?

Чим далі віддаляємося ми від завоювань соціалізму, тим дужча ностальгія в багатьох за ним. Отже, все-таки у ньому щось було і є? Не лише «Одеська» по 2 карбованці 60 копійок, а й ще щось. Або згадайте, як недавно майже всі в унісон вимагали відставки прем'єра М. Рижкова. І що? Прийшов інший. А тепер народ думає: а, мо', погарячкували з Миколою Івановичем? Ще три місяці тому лише й чути було: «ринок», «дайош». А тепер на порозі ринку з'ясувалося, що «в офсайді» опиняться мільйони (!?). А це вже не «фіглі-міглі», а цілком реальна, голодна, боса й відчайдушна сила.

Не треба бути ясновидцем, аби побачити, що з того буде. Почнеться в суспільстві велике протистояння (воно вже, між іншим, давно є), і тоді голодним та злим неборакам покажуть на отого кооператора, на вдалого фермера, на будь-яку заможну людину і скажуть: «Це він п'є твою кров, забери своє...» І не потрібно багато фантазії, аби уявити собі, що буде, коли нас, зґвалтованих, отруєних Чорнобилем, за тієї ж зарплати примусять платити ще в кілька разів більше за житло, за навчання, за медицину, за дитсадки, за землю, за все, все, все...

Звичайно, витрати на всі ці послуги на Заході становлять досить солідну суму, правда, на відміну від нас, людина, яка працює, отримує платню ніяк не менше двох третин від заробленого (а ми ж і тридцяти відсотків не маємо). І це в умовах неконтрольованої інфляції. А попереду, кажуть, і гіперінфляція.

«Швеція дійсно ніколи не будувала соціалізм», — тут сто разів правий Г. Лисенко і багато інших наших читачів. Але тут не повинно бути дилетантського невігластва! І Швеція, і Фінляндія, і ФРН, і США, і будь-яка інша розвинута держава ніколи не ставилися так безтолково, по-хамськи до своїх природних надр, як ми. Тому (це не єдина причина) ми не зможемо за рік-два збудувати щось таке, що збудувала та ж Швеція чи Фінляндія...

Серйозною вадою нашої системи є те, що вона не стимулювала людину до творчої праці, до найповнішої віддачі. Здебільшого вона (система) жорстко контролювала рівень наших доходів і більше займалася вдосконаленням розподільчої функції в умовах царства дефіциту, замість пошуків ефективних економічних стимулів для виробників. Типовою помилкою було й те, що, цитуючи Леніна, ми забували, либонь, найважливішу думку, що соціалізм не можна будувати лише на ентузіазмі, а через інтерес кожної людини.

Все те, що ми збудували, звичайно, важко назвати соціалізмом. Не обійшлося й без викривлень, фатальних, а часом і кривавих помилок. І коли ми розпочали ремонт у нашому домі, побачили і діряву ідеологічну стелю, і підгнилу економічну підлогу, і стіни, поїдені національним грибком. Так що фронт робіт у нас чималий. І дуже важливо, щоб ми, коли розбиратимемо старі стіни, додержувались правил техніки безпеки, бо ремонт — справа таки серйозна.

Ігор КАБЛАК.

Ностальгія!

ЩЕ ПЛАКАТИМЕМО ЗА ТИМ ЗАСТОЄМ

Нещодавно по УТ виступав Л. Кравчук і сказав, що в нашій країні такий хаос через те, що ми переживаємо перехідний період і йдемо до світлого майбутнього. Голова навів приклад: коли роблять ремонт у квартирі, то в цей час панує хаос.

Це дійсно так. Але коли ремонтується квартира, то є якийсь план. А за якою програмою депутати збираються поліпшити наше життя?

Сьогодні всім зрозуміло, що ринок, бізнес, кооперативи, біржі — узаконена спекуляція. А що нам дасть приватизація — ніхто не знає. Отже ми рухаємось у сутінках до прірви або поступово переходимо до капіталізму. Чула по радіо, що ми вчимо бізнесменів, це все одно, що для Антарктиди готувати меліораторів.

Я (і багато інших) дійшла до висновку, що коли країною керувала партія, був толк і порядок. Потрібно було боротися з бюрократизмом і корупцією, як це робив Андропов.

Нам уперто нав'язують фермерство, а хто запитав нас, колгоспників, чи хочемо ми бути фермерами? Це ж пекельна праця. Для чого депутати нав'язують свою волю. Нам досить 25 соток землі і все. На зборах ми вирішили: нікому не давати землю, а працювати будемо всі разом, в колгоспі.

Ви подивіться на капіталістичний світ, адже там усе життя йде боротьба партій. Лідери, які пропонують народові хороше життя, жорстоко знищуються. Це Кеннеді, Раджив Ганді та інші. Сьогодні хочуть притягти до відповідальності Хонеккера. А за що? Ось вам і обличчя капіталізму. Капіталістичний світ добре знає доктор Локшин.

Капіталізм — це все життя кийки, боротьба та жорстокість, а ми ж жили без гумових палиць, була в нас і культура, і багато людей згадує те життя з радістю.

Ми були багаті, в нашому домі панував мир і доброта; люди не вбивали один одного і все це, прекрасне, називають застоєм. Будемо ми ще плакати за тим застоєм.

Ірина ПЕТРОВА.
Кілія
Одеської області.

А нам заважають ілюзії

Насамперед воля народу

Світовий досвід містить найрізноманітніші форми суспільно-політичної організації. Ми знаємо, де люди живуть заможно і невимушено, а де — нидіють у злиднях, ненависті й постійній загрозі насильства. Проте значна частина наших людей все ще не позбулася ілюзій стосовно того, що ефективне суспільство може бути довільним, тож і скомпонованим на розсуд правлячої олігархії також.

Водночас історична вичерпаність Радянського Союзу стає щодень усе очевиднішою. Необхідно кожному затямити, що необмежене ніким експериментування над народом з метою увічнення соціалістичних ідеалів принесло жалюгідні результати. Звичайно, гранична інтегрованість СРСР у світову політичну систему додає йому стійкості й авторитету, але зовнішня підтримка не може вдихнути життя до конаючого соціального організму. І сьогодні наша доля залежить від того, наскільки правильні висновки ми зробимо з власного гіркого досвіду.

Сьогодні багато говориться про необхідність нашого повернення до цивілізації за допомогою впровадження демократії і ринку. Але тут не слід забувати, що повнокровна демократія узалежнюється правом вибору як для особи, так і для нації. Крім того, неконтрольований національними потребами та національними ідеалами ринок перетворить нас на хижаків, які дуже швидко виснажать решки національних ресурсів і зроблять непридатними для життя все довкілля. При цьому майнова диференціація людей стане настільки нестерпною, що годі й думати про якийсь там суспільний мир. Ринок дасть змогу нам вийти з абсурду спотвореного свавіллям життя лише за умови державної самостійності України. Будь-які обмеження волевиявлення її народу суттєво погіршують наші плани на виживання.

В. КЕМБЕРДА.
Харків.

Є і такі міркування

ДАВАЙТЕ БЕЗ «...ІЗМІВ» ЖИТИ

Не пишу куди-небудь до Москви, а пишу вам, оскільки нам будувати суверенну Україну. Сьогодні в парламенті республіки ведуться дебати, чи називати Україну соціалістичною. Соціалістична Україна потрібна тим, хто хоче паразитувати на тілі народу, або хто не розуміє, що це означає.

Наведу приклад. У нас колись було рішення ЦК КПРС про автоматизацію виробництва. Були опрацьовані пристосування, закуплені маніпулятори, роботи. Я звернув увагу, як цей захід втілювався в життя в нашому цеху за соціалістичної праці. Начальство лише робило вигляд, що воно зацікавлене.

Збиралися біля тих маніпуляторів і механізмів, явно недосконалих, і бачили, що з них толку не буде. А в яких і було раціональне зерно, тими або зовсім не займалися, або так, для вигляду. Потім познімали все підряд: пристосування, механізми й викинули їх у металобрухт (у мене незакінчена середньотехнічна освіта й незакінчена вища, працюю наладчиком. Так що з теоретичною механікою обізнаний). Серед них був один такий механізм, що підвищував продуктивність праці разів у 10—15 (я ще не бачив такого в технології). Кілька ночей не спав, коли його викинули.

Оскільки я знаю начальника і його професійну підготовку, не вірю, щоб він не бачив переваг цього пристрою. Він раціоналізатор і свої набагато менш ефективні пристосування наполегливо впроваджує у виробництво. А тут ніякого стимулу і зайвий клопіт. Подумайте, якби цех був його власністю, як би він ухопився за цей пристрій. Оце вам «соц. перевага», а потім киваємо на японців. За соціалістичного ладу справедливість буде на низькому рівні (з торбами), а прогресу ніякого. Невже ми за 73 роки не перевідчилися?

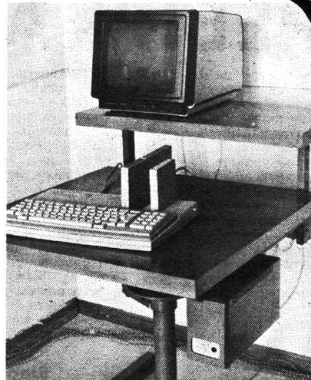
Тому пропоную записати до Конституції просто Україна, маючи на увазі таку формацію, як соціалізм. Наші суспільствознавці пишуть, що шведи побудували соціалізм, ніколи не ставлячи його за мету.

Я переконаний, що потрібно просто правильно жити, для себе, для суспільства і всі «ізми» будуть у наших руках. А то знову доведеться через кілька років скликати парламент, щоб відкинути додаток «соціалістична» від України.

Григорій ЛИСЕНКО.
Ніжин
Чернігівської області.

Виробниче об'єднання «ЕЛЕКТРОНМАШ» пропонує:

Шкільні комп'ютерні класи «Електронмашу» — це майбутнє народної освіти, яке вже сьогодні може стати реальністю!

Ви директор школи? ПТУ? Технікуму? Може, ректор вузу? І ви хочете вивести навчання на рівень світових стандартів? Тоді поспішайте!

Лише Київське виробниче об'єднання «Електронмаш» допоможе вам! Не гайте часу!

Київське виробниче об'єднання «Електронмаш» ПРОПОНУЄ для комп'ютеризації учбового процесу в школах, професійно-технічних училищах, технікумах, вузах та інших учбових закладах учбово-ігровий комплекс «Пошук» **(УІК—«Пошук»).**

УІК «Пошук» — спільна розробка інженерів, педагогів та лікарів, у якій враховані всі вимоги, що пред'являються до шкільних комп'ютерних класів;

УІК «Пошук» — це програмна спільність з комп'ютерами IBM PC, що відповідає концепції комп'ютеризації народної освіти СРСР і дозволяє використовувати величезні доробки програмного забезпечення, у тому числі ті, що одержуються у рамках реалізації проекта «Пілотні школи»;

УІК «Пошук» — це безпека для здоров'я дітей завдяки розміщенню комп'ютерів на спеціально розроблених згідно з санітарно-гігієнічними вимогами столах, що поставляються споживачу у складі комплексу. Вони регулюються під зріст дитини.

УІК «Пошук» — це постачання «під ключ» та високоякісний сервіс на всій території Радянського Союзу.

Комплекс «Пошук» представляє собою робоче місце викладача (РМВ) та від 8 до 15 робочих місць учнів (РМУ), об'єднаних локальною обчислювальною мережею зі швидкістю обміну 64,300 або 800 кбит/с.

ТЕХНІЧНІ ХАРАКТЕРИСТИКИ РМВ ТА РМУ

Найменування характеристики	РМВ	РМУ
Типи мікропроцесора	К1810 ВМ88	К1810 ВМ88
швидкодія, операцій в сек.	1,25 млн.	1,25 млн.
розрядність даних, що обробляються	8,16 бит	8,16 бит
місткість ОЗУ	340 кбайт	340 кбайт
місткість зовнішньої пам'яті на гнучких магнітних дисках	2×1 Мбайт	—
монітор	кольоровий, вирішення 320×200 точок	кольоровий, вирішення 320×200 точок
друкуючий пристрій	матричне, швидкість друку до 100 сим/с	
стіл	регульований по висоті	регульований по висоті

За бажанням замовника можливе постачання РМВ з ОЗУ кбайт та зовнішньою пам'яттю «Вінчестер» (20—40 кбайт) та РМУ з монохромним монітором.

Системне програмне забезпечення: операційна система типу МС ДОС, мови програмування БЕЙСІК, ПАСКАЛЬ та ін.

Прикладне програмне забезпечення: курс інформатики, розділи з математики, фізики та інших предметів.

Вартість

РМВ — 11400 крб.;

РМУ — 6440 крб. (монітор МС 6106.02); адаптер локальної мережі— 116 крб.

Для реалізації ваших планів необхідно лише надіслати на нашу адресу гарантійного листа з указанням потрібної кількості робочих місць та платіжних реквізитів. Укладання ж договору на постачання комп'ютерного класу — справа одного дня.

Ваші заявки чекаємо за адресою: **252180, м. Київ, вул. Окружна, 4, виробниче об'єднання «Електронмаш».**

Телефони для довідок: 475-43-00, 475-98-18 — відділ маркетинга; 474-12-53, 475-93-82 — відділ СКБ; 475-94-24, 474-12-37 — відділ збуту; 475-92-20 — ВНТІ.

Телетайп 131062 КОСМОС

телефакс 474-12-82.

ФІРМОВИЙ САЛОН-МАГАЗИН «МЕРКУРІЙ» ВИРОБНИЧОГО ОБ'ЄДНАННЯ «ЕЛЕКТРОНМАШ» ПРОПОНУЄ:

— електронний інформаційно-ігровий комплекс «Пошук» — високопродуктивну ЕОМ, спільну з IBM PC. Комплекс має можливості для розширення, призначений для використання тими, хто не має спеціальної підготовки. Комп'ютер «Пошук» може бути використаний в усіх галузях народного господарства, але найкраще — для комп'ютеризації навчальних процесів.

Придбавши нашу машину, ви збережете не лише час, а й гроші — адже її ціна — лише 1550 карбованців!

Ваша побутова техніка — телевізор, магнітофон — теж можуть прислужитися. Адже система «Пошук» передбачає їх залучення до комплексу, а великий добір ігор на касетах забезпечить цікавий відпочинок членам вашої сім'ї.

У САЛОНІ-МАГАЗИНІ ВИ МОЖЕТЕ ПРИДБАТИ ДОДАТКОВІ АДАПТЕРИ, РОЗШИРЮВАЧІ ДЛЯ КОМП'ЮТЕРА «ПОШУК». КРІМ ТОГО, ДОСВІДЧЕНІ ПРОДАВЦІ-КОНСУЛЬТАНТИ ЗАПРОПОНУЮТЬ ВАМ ЕОМ БІЛЬШ ВИСОКОГО КЛАСУ:

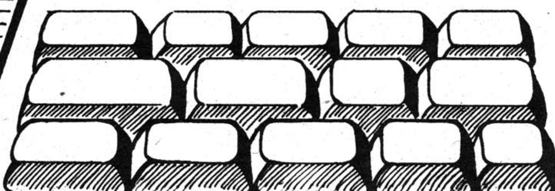
— надійну, високопродуктивну, ділову ЕОМ СМ1425;

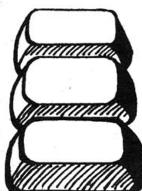
— універсальну керуючу мікро-ЕОМ «Нивка» з ряду СМ1810.

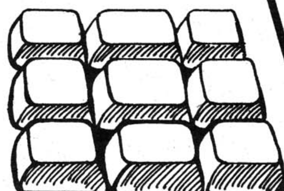
БУДЬ ЛАСКА ДО САЛОНУ-МАГАЗИНУ «МЕРКУРІЙ». МИ ЧЕКАЄМО ВАС!

Наша адреса: м. Київ-179, 252179, вул. Львівська, 59а.

Тел. 444-75-68, їхати від ст. метро «Святошино» трол. № 7 до зуп. «Дачна».

Футбол

ПЕРЕВІРКА ЛІДЕРСТВОМ

Маленька кімнатка, де ледве вміщуються три столи, і кілька шаф, — то є тимчасовий офіс футбольного клубу «Прикарпаття» (Івано-Франківськ). Чому тимчасовий? Річ у тім, що прикарпатці незабаром мають справити новосілля.

— Радіємо з того, що міська влада виділила нам двоповерховий будиночок, ну справжній тобі особняк, у самісінькому центрі, на вулиці Шевченка, — розповідає головний тренер команди Іван Краснецький. — Це свідчить про серйозне ставлення до справ футбольних і, зокрема, нашого колективу з боку заступника голови обласної Ради народних депутатів Василя Павлика і його колеги з міської Ради Зіновія Шкутяка...

Якщо ми вже заговорили про керівництво клубу, то його мозком і серцем є, звичайно, енергійний і симпатичний блондин Анатолій Ревуцький — президент. Бойовим помічником і заступником у нього Богдан Басараб. Тренерові Краснецькому допомагають чудові у минулому футболісти «Прикарпаття» Михайло Гнатишин, Тарас Белей і Богдан Копитчак — люди в українському футболі відомі. Отже івано-франківським клубом керують люди молоді, енергійні, великі патріоти свого чарівного краю і, зрозуміло, колективу. Кожен з них мріє про злет «Прикарпаття», про його великі перемоги. І кожен у силу свого таланту і можливостей наближає ці часи. А починати шлях до вершин треба з важкої і повсякденної праці.

Богдан Басараб показав мені кілька стопок чергового числа газети «Футбольний вісник», який клуб видає спільно з обласним Товариством української мови імені Тараса Шевченка. «Незабаром зареєструємо це видання як самостійне, — говорить Богдан. — Газета, це нам приємно, користується чималим попитом у читачів — прихильників спорту...

Звичайно, в Івано-Франківську не той рівень умов, що, скажімо, в Києві, Дніпропетровську, Одесі чи Донецьку. Але тут дуже люблять свою футбольну команду. Щиро допомогти їй прагне чимало людей. Утім, і «Прикарпаття» старається гарною грою віддячити за сердечне ставлення. Протягом нинішнього сезону воно — постійно на чільному місці, як правило, на першому.

Минуло зовсім обмаль часу, як цей колектив перейшов на професійні рейки. То який же зиск він має з отакого перевтілення?

— Потроху просуваємося вперед, розвиваємо комерційну діяльність, — пояснює Анатолій Ревуцький. — На відміну від наших старших за рангом сусідів-тернопільчан, які налагодили, скажімо, випуск целофанової плівки, ми пішли іншим шляхом: це створення спільних підприємств, організація реклами. То приносить хороші проценти. Тернопільська «Нива» багато залежить від обставин. Скажімо, відсутня сировина або ринок насичено аналогічним товаром.

Скажу й про наших спонсорів. Вони — солідні. Особливо відзначив би Павлівське звірогосподарство та хутрове виробниче об'єднання «Тисмениця».

Добре й те, що ми стали справжніми господарями заміської навчально-тренувальної бази. Тепер і коштів заощаджуємо більше. А то раніше грошей, ця споруда з нас, коли нам не належала, висмоктувала чимало. Збираємося згодом викупити і стати власниками стадіону «Електрон». А до кінця нинішнього року візьмемо під наше крило СДЮШОР, де проходять футбольну науку 500 здібних хлопців. Добре усвідомлюємо, що справа резерву в нинішні часи високих цін на футболістів — чи не найголовніша.

І ще одне, пов'язане з нашим статусом професіоналів. На кооперативній основі за свої кошти, зрозуміло, будуємо житло для гравців і працівників клубу. Хочемо, щоб кожний футболіст, коли прийде до нас, отримував ключі від однокімнатної службової квартири. А то і сімейні у нас поки мешкають у гуртожитку. Яке то життя, добре відомо. Ну, а ті, хто виявлять себе, отримають «хороми» і побільше. Залежатиме від складу родини: кому дво-, кому трикімнатні квартири дістануться. Заробив — діставай таку солідну нагороду. І це — великий стимул...

На цьому місці перериваю президента і роблю маленький відступ. Торік кілька колективів республіки, зокрема київське «Динамо», «Дніпро», «Шахтар», львівські «Карпати» і «Прикарпаття», об'єдналися в Асоціацію футбольних клубів України. Плани у новонародженої організації, яку очолив заслужений тренер Радянського Союзу Олег Базилевич, були грандіозні. Як же вони здійснюються? І знову слово А. Ревуцькому:

— Політичні проблеми Асоціації дещо відійшли на другий план. На першому — госпрозрахункова діяльність. Ми сприяємо виготовленню дерев'яних плиток, організації туристичних маршрутів тощо. Наша осінь, коли рахують курчат, ще попереду. Але, на жаль, змушений констатувати, що не всі члени Асоціації виявляють бажану активність. Працюють кияни, пробачте за нескромність, ми і до певної міри львів'яни. Решта — сама пасивність. Шкода. Адже гуртом можна і батька побити.

Є у нас, зрозуміло, і плани. Окремі вже починають здійснюватися. Скажімо, восени не виключено, що у турне по містах США відправиться збірна України, складена з гравців нашої Асоціації. Організацію такої команди щиро підтримала Федерація футболу республіки і її голова Віктор Банников...

Відрядження до команди

Ми дещо відхилилися від головної теми нашої розмови. А вона конкретна — про «Прикарпаття». Які ж його справи в чемпіонаті другої ліги? Ми вже згадували про те, що іванофранківці протягом тривалого періоду були одноосібними лідерами, але наприкінці червня трохи забуксували. Поступилися в Кам'янці-Бузькій, а потім вдома кіровоградській «Зірці» (господарі мали з десяток моментів забити гол, але один раз це зробили гості). Що ж, випробовування лідерством виявилося важким?

— Першим бути завжди нелегко, бо проти тебе кожен прагне зіграти якнайкраще, — ділиться президент ФК «Прикарпаття». — Гадаю, що наш колектив просто потрапив до зони психологічного спаду. Скажу відверто, що не така, як хотілося б, у нас і лава запасних. Ми маємо багато здібних 17—19-річних гравців. Але юнакам ще треба рости, вдосконалюватися. А поки їм ще важко витримувати великі навантаження.

— А як ваші болільники прореагували на таку ситуацію? Напевно, вже звикли до перемог, а тут програші і навіть на своєму полі...

— Наші прихильники — то рушійна сила номер один. Вони і вигляду не подали, що розстроїлися. Як і раніше, активно відвідують стадіон і підтримують команду. За це ми їм дуже вдячні.

— Гаразд, давайте пофантазуємо. Приміром, «Прикарпаття» виграє чемпіонат. Чи така вже висока мотивація — перехід до так званої «буферної» зони? Адже сьогодні чути багато нарікань від тренерів українських клубів, які виступають у тому змаганні. І відстані величезні, і суддівство необ'єктивне, і грати доводиться там, де стріляють...

— Нам добре знайома та ситуація. Але все одно спортивними принципами не поступимося ніколи. Боротимемося за перше місце, і все тут. Інша річ, треба нарешті поставити руба питання про національний чемпіонат України. Від балачок слід переходити до рішучих і конкретних кроків. Тоді відпаде багато проблем, які існують тепер...

Віктор БРАНИЦЬКИЙ,
спеціальний кореспондент «Голосу України».
Івано-Франківськ.

ЮРАН КОРИСТУЄТЬСЯ «ПОПИТОМ»

Зовсім недавно в засобах масової інформації (наших і зарубіжних) з'явилося повідомлення про те, що на нападаючого київського «Динамо» Сергія Юрана звернули увагу в англійському «Ліверпулі». Кажуть, що у столиці України інкогніто побували вже і його розвідники.

Не встигла висохти фарба в газетах, які опублікували цю новину, як на світ народилася чергова сенсація. Португальська преса стверджує, що ліссабонська «Бенфіка» веде переговори з українським бомбардиром. І не просто веде, а ледве його не чекає у себе в нинішньому серпні...

На скільки все це має під собою грунт? Вирішили з'ясувати у начальника київського «Динамо», заслуженого тренера України Володимира ВЕРЕМЄЄВА.

— До нас офіційно з португальського столичного клубу ніхто не звертався, — пояснив він. — Гадаю, що хтось із «Бенфіки» все ж зустрічався з Сергієм. Але то був приватний контакт, який серйозно сприймати не слід. У всякому разі, про якісь переходи і контракти до завершення сезону й мови не може вестися. А поки Юран разом із товаришами по команді має найсерйозніші наміри поборотися за високі місця в чемпіонаті, якомога успішніше виступити на осінньому етапі розіграшу Кубка європейських чемпіонів...

Віктор ОБОЛОНЧИК.

* * *

На знімку: київський форвард Сергій Юран з дружиною Ілоною.

Фото Олександра КУШКОВА.

ГОЛОС України

Газета Верховної Ради Української РСР

перший заступник головного редактора
Анатолій ГОРЛОВ

Редколегія:
Олександр БІЛИК заступник головного редактора
Олександр ЄМЕЛЬЯНОВ член-кореспондент АН УРСР
Володимир КРАСНОДЕМСЬКИЙ
Леонід САМОЙЛЕНКО заступник головного редактора
Борис СИДОРЕНКО заступник головного редактора
Анатолій СОЛОНСЬКИЙ
Віталій СУДДЯ відповідальний секретар

НАД НОМЕРОМ ПРАЦЮВАЛИ:
Заступник головного редактора Леонід Самойленко.
Чергові редактори — Ігор Грушко, Олексій Євсіков.
Автор макета, змінний секретар — Леонід Підлужний.
Випусковий — Леонід Клюско.
Коректори: Ірина Бабич, Валентина Лукаш, Ольга Малкіна, Євгенія Оратовська, Олена Чоповська, Галина Каблак.
Верстальники: Тетяна Балюк, Алла Буднікова, Сергій Скаженюк, Марія Солодюк.
Лінотипісти: Валентина Чичирко, Наталія Позняк.

Комбінат друку видавництва «Радянська Україна» 252047, Київ-47, проспект Перемоги, 50.

Індекс 60955.
Тираж 184200.
Передплатна ціна на рік 19 крб. 80 коп.
Зам. 03151322.